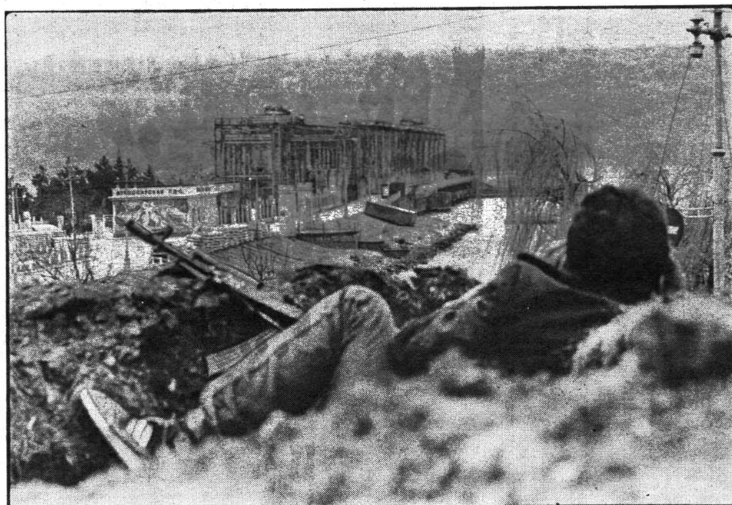
Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 68 (318) ◆ Вівторок, 14 квітня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Леонід Кравчук затвердив склад державної делегації України для переговорів з делегацією Російської Федерації

Гребля Дубоссарської ГЕС, яку зображено на знімку, з'єднує два береги Дністра. Нині вона стала межею протистояння у Придністров'ї. А могла б послугувати дорогою до миру. Чи підуть по ній молдавани й придністровці назустріч один одному, важко сказати. Бо поки що, незважаючи на проголошене перемир'я, тут продовжують лунати поодинокі постріли.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

РОЗПОРЯДЖЕННЯМ Кабінету Міністрів України з 1 квітня 1992 року в 10 разів підвищено розмір штрафів, що сплачуються залізницями, вантажовідправниками й вантажоодержувачами за несвоєчасну подачу та забирання вагонів і контейнерів, самовільне їх зайняття, наднормативний простій, неповну очистку, недовантаження, неправильне зазначення найменування вантажу та невиконання планів перевезень вантажів.

КАБІНЕТ Міністрів України прийняв постанову про заходи щодо забезпечення роботи Українського об'єднання цивільної авіації «Авіалінії України». У зв'язку із зростанням цін на авіапальне, літаки, інші матеріальні ресурси та з метою поліпшення фінансового становища об'єднання йому дозволено встановлювати на 1992 рік тарифи на перевезення пасажирів і багажу, виходячи із собівартості транспортних послуг і граничного рівня рентабельності у розмірі 35 процентів собівартості, а також визначати порядок застосування пільгових тарифів.

РОЗМОВА ПО ТЕЛЕФОНУ Л. КРАВЧУКА З ДЖ. БУШЕМ

10 квітня відбулася розмова по телефону Президента України Л. Кравчука з Президентом США Дж. Бушем. В ході розмови порушувалися питання, пов'язані з ходом розробки українсько-російських документів про порядок переміщення ядерних боєприпасів з території України з метою їх розкомплектування та знищення, з ситуацією, що створилася внаслідок прийняття Президентом Росії Указу про переведення під юрисдикцію Росії Чорноморського флоту, з заходами по урегулюванню становища в Лівобережжі Республіки Молдова та підготовкою до наступного візиту Президента України до Сполучених Штатів Америки.

ПРЕДСТАВНИК МАТИМЕ «РУПОР»

10 квітня відбулася сесія Хмельницької обласної Ради народних депутатів. Головою Ради обрано Петра Івановича Мажарова, який до цього був заступником голови Ради.

Депутати розглянули ряд питань щодо діяльності обласної газети. Віднині вона називатиметься не «Радянське Поділля», а «Подільські вісті» і буде газетою державної адміністрації та обласної Ради. Редактором призначено відомого подільського письменника Броніслава Грищука.

З програмою своєї діяльності на сесії виступив колишній голова облради і облвиконкому, а нині Представник Президента України в Хмельницькій області Євген Гусельников.

БУДУТЬ УКРАЇНСЬКІ АЛМАЗИ

Державний Комітет України по геології і використанню надр разом з бюро Відділення наук про Землю АН України провели спільну колегію, на якій обговорювалися перспективні програми геологорозвідувальних робіт і наукових досліджень, що стосуються благородних металів та алмазів.

На колегії зазначалося, що геологорозвідувальні роботи підтвердили перспективність видобутку золота в різних регіонах України. На сьогодні уже підготовлено і передано для промислового освоєння одне родовище золота, яке забезпечить сировинну базу першого в Україні золотодобувного підприємства. Крім того, виявлено перші реальні ознаки алмазоносності у Приазов'ї.

Проте всі ці відкриття стануть нашими здобутками лише за умови, що до подальшого вивчення цієї проблеми буде залучено ряд науково-дослідних, галузевих, академічних інститутів і вузів з повним комплексом наукових, технічних і лабораторних досліджень. Тож колегія ухвалила ввести весь комплекс робіт до Генеральної програми розвитку золотодобувної промисловості, що розроблятиметься на державному рівні.

У КИЄВІ — ІСЛАМСЬКИЙ ЦЕНТР

Сприяти розвиткові, вивченню і поширенню ісламських духовних та культурних цінностей, досягнень цієї стародавньої цивілізації — основна мета ісламського культурного центру, створеного в столиці України.

КОЛИ ВЕРСТАВСЯ НОМЕР, з Москви надійшло повідомлення про те, що уряд Росії звернувся до Президента Єльцина з проханням прийняти його відставку. Мотивується це тим, що рішення з'їзду «блокують можливість продовження обраного курсу». За словами Єгора Гайдара, прохання може бути переглянуте, якщо з'їзд скоректує свою постанову.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про делегацію України на переговори з Російською Федерацією

1. Затвердити склад державної делегації України для переговорів з делегацією Російської Федерації з питання про розподіл Чорноморського флоту.

2. На час роботи державних делегацій України та Російської Федерації з питання про розподіл Чорноморського флоту припинити дію статті 2 Указу Президента України «Про невідкладні заходи по будівництву Збройних Сил України» від 5 квітня 1992 року в частині, що стосується Чорноморського флоту.

3. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
10 квітня 1992 року

Болючі проблеми шахтарських міст

13 квітня Голова Верховної Ради України І. С. Плющ зустрівся з делегацією від шахтарських міст Донецької області, у складі якої були голова Єнакіївської міської Ради народних депутатів Василь Ананьєвич Бортник, заступник голови Горлівської міської Ради Юрій Євгенійович Бурих, голова планово-бюджетної комісії Донецької міської Ради Віктор Кирилович Бойко і голова Торезької міської Ради Сергій Васильович Поляков.

Вони розповіли про причини загострення соціально-політичної обстановки у містах, де багато підприємств вугільної промисловості. Відзначалось, зокрема, що лібералізація цін та значне підвищення заробітної плати працівникам вугільної промисловості призвели до глибокої диференціації населення за прибутками, зубожіння працівників державних підприємств інших галузей, бюджетних організацій і установ, а ще більше — пенсіонерів, багатодітних сімей. Після звільнення вугільних підприємств від платежів до місцевих бюджетів у цих містах катастрофічно не вистачає коштів на житлове будівництво, екологічне оздоровлення, розвиток соціальної сфери.

Під час розмови було викладено конкретні пропозиції щодо вирішення болючих проблем шахтарських міст. Пропонується, зокрема, прискорити затвердження бюджету України та визначити принципи формування місцевих бюджетів з урахуванням особливостей конкретних регіонів. Розробити закони про реформу системи заробітної плати в умовах ринку, а до їх прийняття надати Представникові Президента повноваження по міжгалузевому регулюванню заробітної плати на державних підприємствах.

З розумінням поставившись до викладених проблем, Голова Верховної Ради сказав, що пропозиції керівників шахтарських міст щодо прийняття відповідних законодавчих актів розглянуть постійні комісії Верховної Ради, буде дано також інші доручення.

Прес-центр ВР України.

Нові призначення

Борис Кожин: «Я ПОВАЖАЮ ЛЮДИНУ І НА ЦЬОМУ СТОЮ»

Про призначення командуючим Військово-морськими силами України донедавна командира Кримської військово-морської бази контр-адмірала Бориса Кожина в Севастополі місцеві колеги-журналісти, знайомі з флотським життям, сказали: кращого й бажати нічого. Молодий, перспективний, висококласний офіцер і знавець військово-морської справи, авторитетний серед особового складу Чорноморського флоту. Те ж саме сказали про Б. Кожина й військові, з ким довелося поспілкуватися.

А основне — цим призначенням Україна вибила головний козир із рук тих, хто противився створенню ВМС України на тій підставі, що, мовляв, у Києві нема висококласних військово-морських фахівців, а отже, ні про що й говорити. Це, звичайно, неправда, віднині така людина є й на українському військово-морському Олімпі.

То ж що думає про ВМС України контр-адмірал Борис КОЖИН.

— Моя позиція — виходити в усьому з точки зору доцільності завдань ВМС України. Адже сьогодні можна скотитися до того, що ділити кораблі навпіл: стільки-то відсотків туди, стільки-то сюди. Це абсурд. На мою думку, по-перше, треба визначити завдання, які має розв'язувати український флот. Саме на цій основі повинен вираховуватися необхідний склад боєздатних сил. Роблячи вже особисто попередню «прикидку», я для себе визначив, що в складі ВМС України повинні бути протичовнові кораблі, надводні сили, протимінні з'єднання, кораблі охорони водного району, підводні сили, а також з'єднання морської авіації й берегової охорони. Це, звичайно, поки що приблизна структурна схема.

— А які завдання мають вирішувати ВМС України?

— По-перше, це найголовніше геополітичне — підтримка сприятливого режиму в цій операційній зоні. По-друге, практична охорона економічної зони, забезпечення безпеки кораблів, промислової діяльності та охорона комунікацій. Довго звучить, але в цьому суть функціонування ВМС. По-третє, охорона й оборона морських кордонів України, її берегової зони, боротьба з контрабандою.

— В умовах складних відносин між Україною і Росією, такої ж обстановки в Севастополі, від вас особисто, очевидно, потрібна була неабияка мужність, щоб дати згоду обійняти цю посаду. Що все-таки змусило вас прийняти таке рішення?

— По-перше, те, що я сьогодні бачу навколо: багато моряків ставлять перед собою питання: ким же я є? Я — не виняток. В Севастополі я з 1968 року, а в Україні — взагалі з 1961 року. Тобто я — громадянин України. І коли мені запропонував міністр оборони України цю відповідальну і серйозну посаду, то я подумав, що обійняти її — мій людський обов'язок. І я, безумовно, прошу для всіх, хто мене знає, пам'ятає і служив зі мною, саме з цих позицій виходити, будуючи стосунки зі мною, а не з якихось інших.

— Сьогодні в Севастополі, повторюю, складна суспільно-політична обстановка. Ви не боїтеся, що ваше призначення додасть пристрастей?

— В усьому повинна бути твердість суджень. Найближчим часом, остаточно визначивши свої позиції, зустрінуся з усіма, щоб нормально, по-людськи про все поговорити, обмінятися думками. Переконаний, що в нас, напевно ж, є точки дотику. І вже від них ми будемо виходити, вирішуючи головне завдання. А головне сьогодні — стабілізувати ситуацію. Та ніколи в житті я не віддам жодного наказу, що спричинився б до конфронтації чи нагнітання напруження! Все вирішуватиметься нормально, з позицій поваги один до одного.

— А як проходив ваш бойовий шлях на Чорноморському флоті?

— Починав я з військово-морського училища, через рік святкуватимемо з друзями перше 25-ліття служби в діючому флоті. В 1968 році прибув сюди молоденьким лейтенантом. Починав помічником командира малого протичовнового катера, поставив перед собою завдання якнайшвидше стати командиром, скласти залік на допуск на самостійне управління кораблем. Через півроку командир дивізії адмірал Юрій Кудрявцев у мене цей залік прийняв. Після цього служба проходила, звичайно, важко, але з постійним піднесенням. З 1969 року — командир корабля, потім був призначений помічником командира сторожового корабля. 1970—1971 роки — Вищі офіцерські класи в Ленінграді, затим — командир сторожового корабля, він ще й досі в нашому з'єднанні є. Потім п'ять років дальніх походів, бойова служба в Середземному морі, Атлантиці, заходження майже до всіх держав Північної Африки. Після цього, не дійшовши трошки до тридцятиліття, став начальником штабу з'єднання кораблів. Через три роки — Військово-морська академія, після неї — командир з'єднання в Севастополі, сім років складної, відповідальної, але цікавої служби, роботи з людьми.

Потім робота в штабі військово-морської бази, шість років начальником її штабу, став контр-адміралом і командиром Кримської військово-морської бази. Сьогоднішня моя доля вам відома.

— Ви давно одержали звання контр-адмірала?

— Рівно півтора року тому.

— Де розміститься штаб ВМС України?

— Я думаю, що в Севастополі. Звідси й керуватимемо новими сучасними ВМС України. В них буде служба на радість. Відразу хотів би попередити всіх, що не буде ніякого поголовного скорочення, різання кораблів. Міністр оборони України вже визначив п'ятирічну програму розбудови Збройних Сил України, ВМС також. Усе відбуватиметься спокійно і планомірно. Людей так само прийматимуть на службу і звільнятимуть з неї. Чому так кажу? Бо нерідко чую з уст офіцерів-моряків: мовляв, візьмуть і поріжуть кораблі. Та цього ні в якому разі не можна робити, і не буде такого. Навпаки — продовжуватимемо життя цим кораблям шляхом хорошого утримання, щоб створити боєздатний український флот у складі ВМС України.

— Ваші дії щодо командира малого протичовнового корабля, що нещодавно перейшов з Кримської військово-морської бази під стяг командуючого Чорноморським флотом?

— Це випадок неоднозначний. На жаль, наша система спостереження, система додержання порядку не спрацювали. Але старшого лейтенанта, який це вчинив, звичайно, треба поберегти й не робити щодо нього суворих висновків. Бо офіцер він хороший, і дай йому, Боже, доброї подальшої служби.

— Коли буде прийнято політичне рішення і Чорноморський флот увійде до складу ВМС України, то як ви, контр-адмірал, командуватимете адміралом, людиною, старшою за званням?

— За визначенням порядком. Я не хотів би, щоб на флоті були якісь паралельні структури: ось ВМС, а ось Чорноморський флот. Сьогодні триває цивілізоване формування управління ВМС України, і поки що моє командування Ігорем Касатоновим не передбачене. А з політичним вирішенням долі Чорноморського флоту цивілізовано вирішиться, і це справді складне питання.

— А які ваші стосунки з адміралом Ігорем Касатоновим?

— З мого боку — нормальні. Ми з ним колись служили разом, разом вирішували протичовнові завдання, завдання змагань з морського пошуку. Мали нормальні ділові контакти. Я був тоді капітаном II рангу і щиро радів, коли Ігор Володимирович одержав звання контр-адмірала. Зустрічалися й контактували й під час подальшої служби. Більше того, скажу: Ігор Касатонов — відмінний методист. Колись друкували у «Флаге Родины» методичні замітки командуючого флотом з питань організації служби, порядку і методики виконання бойових вправ, завдань у морі тощо. Так-от, я ці методичні розробки в себе в друкарні розмножив і кожному офіцерові вручив як керівництво до практичних дій. Я глибоко поважаю адмірала Касатонова.

— Сьогодні багатьох офіцерів-чорноморців, які присягнули Україні, Ігорем Касатоновим увільнено з посад, з військової служби. Ваше ставлення до цього?

— Ці дії Касатонова я вважаю неправильними, бо прийняття присяги — це створення кожним військовослужбовцем свого внутрішнього морального клімату. Тому звільняти зі служби за внутрішні переконання — це неправильно. В усьому потрібний розумний підхід і створення таких умов, щоб кожна людина почувала себе вільною і розкутою, звичайно, коли це не шкодить виконанню службових обов'язків. Це, повторюю, моя головна позиція. Створимо такі умови — і не треба нікого увільняти.

— Від читачів «Голосу України» дозвольте побажати вам якнайшвидшого політичного розв'язання проблеми Чорноморського флоту, миру і спокою на цій землі.

— Дякую. Це й моя особиста точка зору, яку тут, певен, підтримують багато людей. Головне, щоб усі питання розв'язувалися грамотно, цивілізовано, зі знанням справи. Щоб не було конфронтації. Мені до глибини душі образливо і боляче, коли хочеш все зробити якнайкраще, але відразу натикаєшся на високу стіну нерозуміння. Оцього не повинно бути, і тоді ми тут всі значимося. А ще хочу звернутися до всіх тих, з ким довелося в різні часи служити. Це, в першу чергу, наші шановні ветерани. Я завжди пам'ятав і пам'ятатиму, скільки мені особисто дали ці люди в моєму становленні як військового моряка, починаючи з 1968 року і до сьогодні. Я серед них пройшов школу життя від лейтенанта до адмірала.

Хотів би звернутися до своїх друзів, офіцерів, мічманів, матросів і побажати їм всього найкращого. Повірте, дуже швидко настане той час, коли ми з вами створимо Військово-морські сили України з кораблів, що обладнані найсучаснішою технікою, на яких в основу моєї роботи як командуючого буде покладено повагу до людини, де центром уваги і турботи буде людина, офіцер і матрос.

Записав спеціальний кореспондент «Голосу України» Володимир СКАНЯ.

Зустріч з американською делегацією

11 квітня перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець прийняв американську делегацію на чолі з сенатором Б. Бредлі.

Під час зустрічі В. Дурдинець розповів гостям про становлення Верховної Ради республіки, її роботу сьогодні, пріоритетні завдання, які парламент і уряд України мають вирішити найближчим часом. Ішлося також про концепцію утворення Україною власних збройних сил, системи національної безпеки, необхідність запобігання міжнаціональним конфліктам, перспективи розвитку двосторонніх відносин між Україною і США. Було дано відповіді на запитання американської сторони, зокрема, щодо термінів скорочення Україною чисельності складу військових частин, які розміщені сьогодні на території республіки, введення приватної власності на землю.

БІДНА РОДИЧКА—СІЛЬРАДА

«КРУГЛИЙ СТІЛ» ГОЛІВ СІЛЬСЬКИХ РАД КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Оникіївка — звичайне село на Кіровоградщині, нічим особливо не примітне. Хіба що ошатністю столітніх докучаївських лісосмуг на сільській околиці, що збігають зі степу до глибокого байраку і зупиняються біля голубого ставу. Можна уявити, які тут красиві пейзажі влітку!

Ми приїхали до села, коли вже відспівали півні і сонце засяяло над верхівками лісосмуг. На майдані в центрі села, поряд з сільрадою, біля крамниці юрмилися люди. Чекали, може, привезуть хліб з райцентру. Хоча в крамниці хліб був. По купонокарбованців 65 копійок за невеликий буханець.

— Експериментальний, — пояснила продавщиця. — Не беруть...

— Хоч їж, хоч дивись, — зле прокоментувала одна молодиця, — трьом моїм мужикам на сніданок не вистачить...

Голова сільради Сергій Перегудов потім розповів, що на території сільради розташовані п'ять населених пунктів. Районній споживспілці щодня завозити до них хліб невигідно. Бензин дуже дорогий і транспорту не вистачає. Отож нерідко і перебиваються селяни без хліба!

— А сільрада нічим зарадити не може, — продовжував голова. — Бо яка ми влада? Постійно ходимо, як старці, з простягнутою рукою. Передали на бюджет Ради школу, дитсадок, інші заклади. А в бюджеті такі злидні — людям зарплату нічим платити. Спасибі правлінню колгоспу, його голові Івану Палію... Вирішення багатьох соціальних питань колгосп бере на себе...

Напередодні були ми в селі Соколівське. Дивувалися, як небачено в наш час воно розбудовується! Дві нові вулиці з добротних цегляних хоромів, школа з плавальним басейном, будинок побуту, дитячий комбінат, перукарня, красивий, дбайливо обладнаний Дім ветеранів — сільський приют для самотніх пенсіонерів... І теж чули від людей:

— То все колгосп турбується... Дуже діловий його голова Василь Войчук... Хіба б сільрада так змогла?

А що може сільрада? Яка її влада на селі? Яка роль у творенні суверенної держави Україна, особливо тепер, в період становлення президентського правління, утвердження місцевого і регіонального самоврядування? Ці питання були в центрі уваги «круглого столу» голів сільських Рад, організованого редакцією газети «Голос України» разом з постійною Комісією Верховної Ради України з питань роботи Рад і місцевого самоврядування та Кіровоградською обласною Радою народних депутатів.

Член постійної Комісії Верховної Ради України народний депутат Володимир Желіба розповів учасникам «круглого столу» про роботу комісії і парламенту над доповненнями до Закону про місцеві Ради народних депутатів і місцеве самоврядування, про роль сільських Рад в системі президентського правління, надання їм нових повноважень, про наступні вибори голів Рад базового рівня. Головуючий за «круглим столом» заступник голови Кіровоградської обласної Ради народних депутатів Володимир Долиняк запросив присутніх висловитися про своє бачення сільради як єдиної влади на селі — органу народного самоврядування, поділитися крупицями досвіду, особливо щодо розв'язання соціальних проблем, виконання наказів виборців.

Досвід? Накази виборців? Про що мова, коли навіть більшість законів, прийнятих Верховною Радою України, і Укази Президента нині мало хто виконує! Така тривожна думка пронизувала численні виступи за «круглим столом». Не лише рядові виборці, а й багато депутатів місцевих Рад так уже зневірилися в можливості нормалізувати суспільне життя, що перестали відвідувати засідання Рад, їх виконкомів.

— Чи то наша система така, що відбила в депутатів всіляку ініціативу і вони до всього збайдужіли, — бідкалася голова Нечаївської сільради Компаніївського району Алла Малоган, — чи то всі ми звикли жити і діяти лише за вказівками «згори», але нині навіть зібрати засідання виконкому — справа нелегка. Та й депутатів зрозуміти можна: яке б соціальне питання не намагалися вирішити — заковика! Бракує грошей. Бюджет сільради базується на податках. А брати їх нема з кого. Розраховували на податок за землю. Але Верховна Рада й досі не визначила, яка ж за неї плата. Чи розуміють народні обранці України, в яке скрутне становище поставили вони цим багато сільрад?

Виконком Нечаївської сільради займається здебільшого побутовими справами. Ввели талони на придбання товарів першої потреби, щоб хоч якось дотриматися соціальної справедливості. Сушать голови над тим, як тепер завозити пенсіонерам і самотнім одноосельцям паливо. Колгосп відмовив: немає бензину.

Тезу про те, що місцева влада на селі в такому стані, як вона нині є, практично себе віджила, і рішення Верховної Ради України про необхідність її реформування обстоював голова Маловодянської сільради Долинського району Іван Вечірський.

— Важливо тільки домогтися, — наполягав він, — щоб з новими повноваженнями сільрад усі рахувалися, а прийняті ними ухвали неодмінно виконувалися. А то що ж виходить? Щойно наділила сільрада людям землю, вони посадили картоплю, а керівники місцевого промислового гіганта загнали на городи екскаватор, стали рити траншею для прокладення якогось кабеля... І управи на них не знайдеш!

Те, що керівники промислових підприємств часто не рахуються з рішеннями сільських Рад, стверджувала і голова Бандурівської сільради Олександрійського району Надія Лисенко. На території цієї Ради діє два вуглерозрізи. Вони вже підкопали майже дві тисячі гектарів землі — масних чорноземів. У селах давно зникла вода. Прийде механізатор з поля чи доярка з ферми, нерідко й руки нічим помити. Яких тільки рішень не приймала сільрада з цього приводу, які тільки не оббивала пороги — від райвиконкому аж до Верховної Ради, а людям і досі доводиться ходити з відрами по воду за кілька кілометрів!

— Нещодавно один з керівників розрізу, — каже голова, — знову звернувся до нас із заявою, щоб ще виділили землю... За нинішніми цінами наші села озолотилися б... Провели б і водогін, і газ, і старих немічних людей було б за що підтримати... Але ж діє стара інструкція... Гроші підуть в державний бюджет, а селянин і далі навіть води досхочу не нап'ється...

— Прийнятий торік Верховною Радою України Закон про пріоритетний розвиток села досі лишається декларацією, — категорично заявив голова Созонівської сільради Іван Романенко.

Созонівка — приміське село. Багато його мешканців працює на підприємствах Кіровограда. Місто забирає з них у свій бюджет податок на зарплату. Це майже 520 тисяч карбованців на рік. А все побутове забезпечення сім'ям цих людей — дитсадок, навчання дітей у школі, лікування, комунальні послуги — має надавати сільрада. Де ж тут справедливість? І чи не станеться те ж саме з оновленим Законом про місцеве та регіональне самоврядування, якщо не буде чіткого механізму виконання?

Проблеми, проблеми, проблеми...

— За нинішнього гармидеру цін тріщать бюджети більшості сільських Рад. У Дмитрівській сільраді Знам'янського району його дефіцит становить нині 5,5 мільйона карбованців,— повідомив голова Ради Іван Шаповал.— Постали проблеми виплати заробітної плати вчителям, лікарям, харчування дітей у школах і дитсадках. Довелося закривати магазини і пункти побутового обслуговування у віддалених селах — нічим платити за електроенергію, пальне, транспорт. На черзі — закриття фельдшерсько - акушерських пунктів і будинків престарілих. Як же людям жити тут далі? Відомо, що на селі діє подвійне підпорядкування медичних, навчальних та дитячих закладів. Керують ними з району — відділи охорони здоров'я і народної освіти. Вони ж і кадри призначають. А зарплату цим кадрам, як і матеріально-технічні потреби шкіл, дитячих садків і лікарень, має забезпечувати сільрада. Отож і дочекалися того, що, коли не вжити рішучих заходів, учасник сільським соціальним закладам, як висловився один з учасників «круглого столу», ближчим часом настане «царство небесне».

До речі, про «царство небесне». І туди, з'ясовується, селянинові нелегко потрапити. Потрібно мати на чорний день принаймні 6—8 тисяч карбованців. Ветеранам свого господарства допомагає колгосп. А де взяти такі гроші самотнім літнім людям? Одна надія — на сільраду.

— А одружитися, створити молоду сім'ю тепер чи не вдвічі дорожче, ніж померти,— зауважив голова Вищеверещаківської сільради Олександрівського району Микола Зубко.— Лише на скромний весільний одяг для молодят потрібно 12 тисяч дерев'яних... Боляче, але в селах тепер рідко грають весілля. Розписалися та й годі... Зникає народна традиція. І демографічна ситуація не радує. А молода ж сім'я — майбутнє нації!

Проблеми, проблеми...

У селах тієї ж Вищеверещаківської сільради мешкає нині понад 800 пенсіонерів — учорашніх колгоспних механізаторів, тваринників. Як думають ті депутати, котрі ратують за якнайшвидшу ліквідацію колгоспів: хто забезпечить їх продуктами харчування, паливом, транспортом, тяглом, щоб зорати город? Фермер? Так за нинішньої ситуації люди не дуже рвуться і в фермери. Бо коли трактор Т-40 коштує близько 100 тисяч карбованців, цистерна солярки — 40 тисяч, а скільки маєш платити за землю — взагалі ще ніхто не знає, то, погодьтеся, це не стимулює сільського господаря-одноосібника.

Важливі питання сільського життя порушили за «круглим столом» голова Кіровської сільради Маловисківського району Петро Солдатенко, Кетрисанівської Бобринецького району Василь Гаранін та інші. Йшлося, зокрема, про те, що чимало колгоспів, потрапивши у скрутне фінансове становище, стали масово забивати худобу. За нинішніх цін на м'ясо це здається навіть вигідним. Але ж потім відновлювати ферми доведеться ледь не десятиліттями.

Гострою проблемою на селі стало будівництво. Після цьогорічного стрибка цін вартість будівельних матеріалів перевищила усі межі здорового глузду. Звичайна цеглина коштує 1 карбованець 20 копійок, а кубометр дощок — 3 тисячі карбованців. Та й за таку ціну будматеріали купити майже неможливо. З цієї причини у Созонівці, Кетрисанівці, багатьох інших селах сотні розпочатих раніше будівель довелося заморозити. І сільради нічим не можуть зарадити людям. Бо й закони нерідко ще стоять на перешкоді. Наприклад, той же Закон про місцеве самоврядування ніби дає сільраді певну владу, а інший Закон — про колективне підприємство — ту владу відбирає. В ньому чорним по білому написано, що ніхто в господарську діяльність колективу втручатися не має права. Цікаво, яким чином сільрада зможе тоді домагатися виконання наказів виборців? Скажімо, щоб підприємство чи господарство розвивало соціальну сферу, будувало житло, побутові, комунальні заклади?

Верховна Рада, Президент і його представники на місцях, Кабінет Міністрів, наголошувалося за «круглим столом», мають оперативно реагувати на ці та інші болячки нинішнього сільського життя. Адже від людей села, їх настрою і трудової енергії значною мірою залежить добробут усього народу суверенної України. До того ж, у перспективі передбачаються всенародні вибори голів базових Рад — сільських, селищних, міських. Голос сільських трударів на цих виборах багато в чому буде вирішальним. Вони прагнуть, щоб сільрада стала справді народною владою на селі. А не бідною родичкою верхів.

Микола ВОЛОК,
власний кореспондент «Голосу України»;
Володимир ЧЕРКАС.
Кіровоградська область.

Актуально

Російський уряд протестує

Перший тиждень роботи VI З'їзду народних депутатів Російської Федерації закінчився майже патовою ситуацією. Напередодні з'їзд зажадав від Бориса Єльцина протягом трьох місяців скласти свої повноваження Прем'єр-міністра і запропонувати кандидатуру нового голови уряду. У зв'язку з цим міністри російського Кабінету заявили про готовність піти у відставку, якщо Президент не доб'ється скасування цього рішення. Як повідомили деякі інформагентства, таку заяву уже передано Єльцину. А тим часом З'їзд розпочав обговорення поправок до Конституції Росії.

Українські військові в Баку

До Азербайджану прибула військова делегація з України. Планується провести переговори на державному рівні щодо подальшого перебування військовослужбовців української національності на території республіки.

— Про якісь результати говорити поки що передчасно,— заявив нашому власному кореспондентові голова бакинського регіонального відділення Союзу українських офіцерів О. Слюсарев.— Почекаємо завершення переговорів.

У Чечні все надзвичайне

Комендантську годину запроваджено на всій території Чеченської Республіки. Указом Президента Чечні Дудаєва забороняється проведення будь-яких несанкціонованих заходів, у тому числі мітингів та демонстрацій. У столиці республіки Грозному ще з кінця березня діє надзвичайний стан.

«Нас не повернути під ленінські стяги»

Президент Молдови Мірча Снєгур 11 квітня звернувся до членів Ради Безпеки ООН, учасників НБСЄ, голів держав СНД з проханням надати дієву підтримку молодій молдовській державі в подоланні кризової ситуації.

12 квітня Снєгур взяв участь в урочистостях, присвячених 535-річчю вступу на престол Штефана Великого, що відбулися в румунському місті Сучаві. Молдовський Президент був присутній на богослужінні й, звертаючись до віруючих, серед яких були й жителі Північної Буковини та Бессарабії, сказали: «Приклад Штефана Великого зміцнює нашу віру в те, що жодній імперії не вдасться нас асимілювати, знищити нас як народ. Безнадійні спроби уламків радянської імперії повернути нас під ленінські стяги».

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Телеграфним рядком З Луганська

ГУРТУЄМОСЯ

Новоайдарська птахофабрика хоче об'єднатися із сусіднім радгоспом «Авангард», щоб спільно вирішувати проблему кормів. Правда, невідомо, що скажуть Мінсільгосп і райрада.

ЗАСПОКОЇЛИСЯ

На шахти «Свердловантрациту» надійшов перший кріпильний ліс із західних областей України. Гірники занервувалu, чи не вражений він радіацією? Аналіз санепідемстанції вгамував пристрасті — деревина екологічно чиста.

ПРОХАРЧУЄМОСЯ

Дефіциту варених ковбас в області не буде. Харчовикам вдалося домовитися і далі одержувати на бартерних умовах обгорточну целофанову плівку польського виробництва.

ПЕРЕДОВІРИЛИСЯ

Трьох пацієнтів із прогресуючими пухлинами доставлено до Луганського онкодиспансеру після курсу лікування в екстрасенсів. Якої шкоди завдали їм цілителі ще належить з'ясувати, але час, безумовно, згаяно.

ЗІГРАЄМО!

Розпочалася підготовка до традиційних Днів слов'янської культури на Луганщині. Правда, поки що організатори більше зайняті не стільки влаштуванням свята, скільки рекламою масштабної благодійницької лотереї.

Сергій СКИБА.

Знайомтесь: Представник Президента

«З плаксунами будемо прощатися...»

Представником Президента України в Рівненській області призначений Роман Василишин, перший заступник голови виконкому Рівненської обласної Ради.

Роман Василишин народився 1949 року на Івано-Франківщині. Закінчив Львівський політехнічний інститут. З 1973-го по 1990-й рік працював у Рівному на «Газотроні», пройшов шлях від інженера до генерального директора цього підприємства. Працював також директором малого державного підприємства, створив спільну українсько-австрійську фірму. У червні минулого року на сесії обласної Ради був обраний першим заступником голови облвиконкому. Одружений, має двоє дітей. У Рівному й області знають Романа Даниловича, як принципову, рішучу людину.

Як тільки вашому кореспондентові вдалося «зловити» Представника Президента, він люб'язно погодився відповісти на кілька запитань.

— Романе Даниловичу, як ви ставитеся до тих, хто на кожному кроці говорить про неминучу кров, лякає недалеким повним хаосом і неминучою економічною прірвою?

— А як до них можна ставитися? Їх співчутливо слухають лише їхні однодумці. І ці сили намагаються заблокувати новітні перетворення, що розпочалися у нашій незалежній Україні. Даремні, звичайно, намагання, хоча небезпека й існує. Українців із здоровим глуздом — значно більше. Мені особливо подобається позиція селян: ніякої паніки, спокій і напружена робота. Повернути назад старе нікому не вдасться...

— Побутує думка, що одна із причин наших бід — саботаж колишньої партноменклатури: вона залишилася при владі, робить вигляд, що працює, а насправді шкодить. Чи спиратиметеся й ви на «багатющий досвід» колишніх?

— Тут не можна усіх міряти однією міркою. Скажу одне: ті, хто у минулому десь у чомусь заплямував себе, не потраплять до нової «команди». Будемо прощатися і з «плаксунами», котрі звикли все робити за вказівкою, чекати, що їм усе піднесуть на тарілочці. Є люди, вже давно готові до ринку, вони не чекають манни небесної, вони діють.

— Які найперші важелі ви маєте намір включити, щоб примусити економіку запрацювати?

— Економіка області може запрацювати лише у масштабі України — в окремо взятій області ми «капіталізму» не побудуємо. Роздержавлення, приватизація, введення власної валюти... Як казав у свій час один високий керівник, ці процеси вже пішли. Щораз більше з'являється справді підприємливих людей, і саме вони вже роблять і будуть робити погоду. Візьмемо той же «Газотрон». З січня пішов там страшенний спад виробництва, передрікали підприємству повний крах, перейшли, було, на чотириденку. Та ні, зуміли викрутитися, знайшли вихід зі скрути, з першого квітня знову перейшли на п'ятиденку. Не плачуть, а сміливо входять у ринок колективи Рівненського льонокомбінату, Дубенського заводу гумових виробів, Рокитнівського склозаводу, деяких інших. Там майже немає проблем, бо є, повторю, люди сьогоднішнього, а не вчорашнього дня. Вони, люди, при нормальних законах і є основним важелем.

— Романе Даниловичу, коли, на вашу думку, в області з'являться перші ознаки стабілізації в економіці?

— За моїми розрахунками, наприкінці цього року нам вдасться зупинити спад. Обов'язково. Коли на підприємствах і в колгоспах за роботу візьмуться господарі, а не наймити, буде у нас все — і хліб, і до хліба.

— Ваше ставлення до газети «Голос України»?

— Як керівника, вона мене повністю влаштовує. Але іноді вдається бодай на короткий час відірватися від службових справ, і тоді можна оглянути й пресу. У вашій газеті частіше хотілося б знаходити щось, так би мовити, для душі — скажімо, розповідь про цікаву людину чи незвичайне явище природи, судовий нарис чи дотепний фейлетон...

— Дякую, Романе Даниловичу.

Розмову вів Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Ідея для уряду

ДОПОМАГАЄМО МОСКВІ ВАЛЮТОЮ

Як повідомив колишній заступник голови правління Національного банку України Олександр Савченко, за його підрахунками, Зовнішекономбанк колишнього Союзу, забраний Росією під свою юрисдикцію, заморозив від 700 мільйонів до 1 мільярда доларів, зароблених українськими підприємствами. Він також заявив, що не вважає ці гроші остаточно втраченими. Справа в тому, що навіть після розвалу Союзу західні партнери вперто продовжували проводити операції саме через Зовнішекономбанк (навіть з контрагентами в інших державах СНД — не лише з російськими). Причина в тому, що Зовнішекономбанк гарантував свої зобов'язання всім майном колишнього СРСР. Росія проголосила себе правонаступницею Союзу. А Зовнішекономбанк НЕ оголошував себе банкрутом і продовжує обслуговувати російські підприємства. Отже, це — порушення всіх етичних норм і міжнародного права. Україна може в такому випадку звернутися до Міжнародного суду і вимагати повернення валюти або карбованців за ринковим курсом. До речі, цієї суми цілком вистачило б для створення стабілізаційного валютного фонду і для забезпечення грошової реформи. Але уряд України на пропозицію звернутися до суду ніяк не відреагував.

Що стосується податкової політики, то податки на зароблену валюту в Україні набагато вищі, аніж у тій же Росії (до того ж у Росії валюту не просто забирають, а частково компенсують її вартість у карбованцях). Все це призведе до того, що українські підприємства ховатимуть валюту або за кордоном, або проводитимуть операції через російські банки. І патріотизм тут не допоможе: зовнішньоекономічні операції стануть для наших підприємств просто невигідними. Результат добре прогнозується: в наступному році Україна таким чином втратить до 40 відсотків валютних прибутків. А якщо не візьме під контроль свій платіжний баланс до травня цього року, сума збитків становитиме близько трьох мільярдів доларів до кінця року. Нам валюта не потрібна?

Костянтин ПАРИШКУРА.

Знай наших!

...І РУСАЛОЧКУ ПРИВЕЗЛИ

У довгостроковий рейс на рибопромисловій базі «Радянська Україна» інженера Галину Боярську проводжали одну, а зустріли з... крихітною донечкою. Цікаво, як запишуть у документах її місце народження — за назвою океану, моря чи судна?

— Для русалочки це, мабуть, зайве, — жартували рідні й друзі Галини, які прийшли на причал Іллічівського морського порту. — Вона ж до нас, ніби з казки, прийшла.

Щодо дитини, то, може, воно й так. А ось для Боярської та її колег-рибалок майже 10 місяців плавання були нелегкими робочими буднями. До того ж складнішими, ніж у попередні рейси. І справа не лише в тому, що далися взнаки перебої в постачанні матеріально-технічних засобів. А і в тому, що доводилося налагоджувати нові стосунки з рядом країн світу, у водах яких рибалили — у рейс пішли ще за угодами СРСР, а промисел вели уже як представники флоту незалежної України. Навіть на Далекому Сході капітан-директор «Радянської України» І. Чернець одержав попередження від російських властей: не свою рибку ловите, припиніть неподобство.

Та як би там не було, а повернулися українські рибалки не з порожніми трюмами. Виробили близько 20 мільйонів умовних банок консервів, тисячі тонн рибного борошна, жирів.

Георгій ФЕДОРЕНКО.
Одеська область.

Коротко

ВИМАГАЮТЬ ГАРАНТІЙ

У листі до голови Луцької міської Ради народних депутатів президент Агенції Канади української допомоги і розбудови «Місто — містові» О. Підгайний запропонував надання гуманітарної допомоги, сприяння у розвитку економіки й організацію спільних підприємств. Від лучан вимагається лише їхня згода на таке співробітництво та гарантія, що гуманітарна допомога потрапить до тих, кому вона найбільше потрібна.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Луцьк.

Зверніть увагу

НА РАДІСТЬ КОНДУКТОРУ

«Російсько-український словник залізничних термінів» готує республіканське видавництво «Транспорт України». Будемо сподіватися, що нове видання допоможе передплатникам (а на словник оголошено передплату) швидше перевести діловодство на державну мову.

Інформагентство «Інтелект».

Коротко

КОЗАКИ НА УЖІ

В Ужгороді з'явилося ще одне громадське утворення — нащадки кубанських і уральських козаків створили тут свою станицю. Нині вона нараховує понад 20 сімей. Політичних цілей формування не переслідує. Серед його програмних завдань — відродження та розвиток історичних, культурних та побутових традицій. Отаманом станиці обраний Євген Ігнаткін — тренер юнацької збірної області з хокею.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

СПІЙМАВСЯ НА ОБМАНІ

Генеральний директор виробничого об'єднання «Павлоградвугілля» В. Калембет здійняв серед шахтарів Західного Донбасу хвилю обурення і ледве не позбувся свого крісла. Гірники схвалили новий варіант статуту об'єднання, а Валерій Олексійович у вищих інстанціях нишком затвердив текст старого. «Генерал» відбувся легким переляком, а ось посади понад 120 адміністраторів - управлінців за новим статутом скорочено.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Продиктовано в номер

ВИБІР МОРСЬКИХ АВІАТОРІВ

Вчора в Центрі бойового застосування корабельної авіації завершено прийняття присяги на вірність Україні. Командир Центру полковник В. Безногих повідомив: присягу прийняли полк штурмової авіації, винищувальний полк, дві бойові частини, частини бойового забезпечення й управління. У Центрі служать близько 2500 чоловік. Присягу прийняли усі матроси і майже 65 відсотків офіцерів і прапорщиків, у їх числі — одна жінка, капітан Ольга Васильєва, начальник тренажера Центру. На урочисту церемонію прийшла народний депутат Криму, член РДК Лілія Левченко. У своєму виступі вона намагалася умовити офіцерів і прапорщиків не присягати «чужій державі». Однак полковник В. Безногих заявив: «Наша позиція непохитна, і ніхто не зможе повести нас манівцями».

Тим часом адмірал І. Касатонов заявив, що співпрацюватиме з командуючим ВМС України контр-адміралом Б. Кожиним, але уточнив, що все залежатиме від головнокомандуючого ВМС СНД Чернавіна — «яку він дасть команду, так і діятиму».

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

вник Президента

И

Н...»

кій області
ник голови

вано-Фран-
нститут. З
Газотроні»,
ктора цього
ого держав-
австрійську
Ради був
иму. Одру-
ть Романа

«зловити»
відповісти

будемо про-
аксунами»,
робити за
, що їм
тарілочці.
екають ман-
діють.
ші важелі
включити,
економіку

області мо-
лише у
— в окре-
и ми «капі-
уємо. Роз-
ватизація,
валюти...
час один
ці проце-
Юраз біль-
справді під-
, і саме
і будуть
ізьместу той
З січня пі-
нний спад
передкали
вний крах,
на чоти-
зуміли вик-
ли вихід зі
квітня
на п'яти-
ь, а сміли-

во входять у ринок колективи Рівненського льонокомбінату, Дубенського заводу гумових виробів, Рокитнівського склозаводу, деяких інших. Там майже немає проблем, бо є, повторю, люди сьогоднішнього, а не вчорашнього дня. Вони, люди, при нормальних законах і є основним важелем.

— Романе Даниловичу, коли, на вашу думку, в області з'являться перші ознаки стабілізації в економіці?

— За моїми розрахунками, наприкінці цього року нам вдасться зупинити спад. Обов'язково. Коли на підприємствах і в колгоспах за роботу візьмуться господарі, а не найманці, буде у нас все — і хліб, і до хліба.

— Ваше ставлення до газети «Голос України»?

— Як керівника, вона мене повністю влаштовує. Але іноді вдається бодай на короткий час відірватися від службових справ, і тоді можна оглянути й пресу. У вашій газеті частіше хотілося б знаходити щось, так би мовити, для душі — скажімо, розповідь про цікаву людину чи незвичайне явище природи, судовий нарис чи дотепний фейлетон...

— Дякую, Романе Даниловичу.

Розмову вів
Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

ряду

СКВІ ВАЛЮТОЮ

а себе пра-
Союзу. А
к НЕ ого-
крутом і
слуговувати
иємства. От-
ення всіх
міжнародно-
а може в
звернутися
суду і ви-
валюти
а ринковим
, цієї суми
б для ство-
ційного ва-
для забезпе-
реформи.
и на пропо-
ся до суду
у.
ся податко-
податки на
в Україні
іж у тій же

Росії (до того ж у Росії валюту не просто забирають, а частково компенсують її вартість у карбованцях). Все це призведе до того, що українські підприємства ховатимуть валюту або за кордоном, або проводитимуть операції через російські банки. І патріотизм тут не допоможе: зовнішньоекономічні операції стануть для наших підприємств просто невигідними. Результат добре прогнозується: в наступному році Україна таким чином втратить до 40 відсотків валютних прибутків. А якщо не візьмемо під контроль свій платіжний баланс до травня цього року, сума збитків становитиме близько трьох мільярдів доларів до кінця року. Нам валюта не потрібна?

Костянтин ПАРИШКУРА.

У ПРИВЕЗЛИ

ок майже 10
, були нелег-
буднями. До
м, ніж у по-
справа не лі-
ідалися взнаки
анні матері-
засобів. А і
дилося нала-
тосунки з ря-
у водах яких
ейс пішли ще
, а промисел
ставники фло-

ту незалежної України. Навіть на Далекому Сході капітандиректор «Радянської України» І. Чернець одержав попередження від російських властей: не свою рибку ловите, припиніть неподобство.

Та як би там не було, а повернулися українські рибалки не з порожніми трюмами. Виробили близько 20 мільйонів умовних банок консервів, тисячі тонн рибного борошна, жиріз.

Георгій ФЕДОРЕНКО.
Одеська область.

Коротко

КОЗАКИ НА УЖІ

В Ужгороді з'явилося ще одне громадське утворення — нащадки кубанських і уральських козаків створили тут свою станицю. Нині вона нараховує понад 20 сімей. Політичних цілей формування не переслідує. Серед його програмних завдань — відродження та розвиток історичних, культурних та побутових традицій. Отаманом станиці обраний Євген Ігнаткін — тренер юнацької збірної області з хокею.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

СПІЙМАВСЯ НА ОБМАНІ

Генеральний директор виробничого об'єднання «Павлоградвугілля» В. Калембет здійняв серед шахтарів Західного Донбасу хвилю обурення і ледве не позбувся свого крісла. Гірники схвалили новий варіант статуту об'єднання, а Валерій Олексійович у вищих інстанціях нишком затвердив текст старого. «Генерал» відбувся легким переляком, а ось посади понад 120 адміністраторів - управлінців за новим статутом скорочено.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Продиктовано в номер

ВИБІР МОРСЬКИХ АВІАТОРІВ

Вчора в Центрі бойового застосування корабельної авіації завершено прийняття присяги на вірність Україні. Командир Центру полковник В. Безногих повідомив: присягу прийняли полк штурмової авіації, винищувальний полк, дві бойові частини, частини бойового забезпечення й управління. У Центрі служать близько 2500 чоловік. Присягу прийняли усі матроси і майже 65 відсотків офіцерів і прапорщиків, у їх числі — одна жінка, капітан Ольга Васильєва, начальник тренажера Центру. На урочисту церемонію прийшла народний депутат Криму, член РДК Лілія Левченко. У своєму виступі вона намагалася умовити офіцерів і прапорщиків не присягати «чужій державі». Однак полковник В. Безногих заявив: «Наша позиція непохитна, і ніхто не зможе повести нас манівцями».

Тим часом адмірал І. Касатонов заявив, що співпрацюватиме з командуючим ВМС України контр-адміралом Б. Кожиним, але уточнив, що все залежатиме від головнокомандуючого ВМС СНД Чернавіна — «яку він дасть команду, так і діятиму».

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

Ситуація

ХОЧЕТЬСЯ ВІРИТИ

Такого Київська спеціальна школа-інтернат № 18 для дітей з поганим слухом ще не бачила за весь час свого існування. Сюди завітали народний депутат України, голова постійної Комісії Верховної Ради у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства Г. Ходоровський, голова координаційної ради спілки піонерських організацій України Т. Гончарова, болгарські друзі. У дітей було справжнє свято. Вони розповідали гостям про свої радості й болі, показували свої художні роботи, виступили з концертом. «Я вас люблю», — показує жестом дев'ятикласниця Оксана Вєтрова.

Проходить відбірковий етап серед дітей-інвалідів до першого фестивалю «Повір у себе», організований Спілкою піонерських організацій. А відбудеться дитяче свято у «Молодій гвардії», що в Одесі. Це вперше у місті над Чорним морем зберуться діти-інваліди, — здібні, творчо обдаровані. Взагалі ж, у «Молодій гвардії» щомісяця проводитимуться зльоти, фестивалі. У вересні, скажімо, тут спілкуватимуться представники різних дитячих організацій. Дорослі прагнуть, щоб і піонери, і скаути, і пластуни порозумілися між собою, подружилися.

Та от біда. Дорослі не можуть знайти між собою спільну мову. Міністерство в справах молоді та спорту України хоче відібрати собі дитячий центр «Молода гвардія». От і почалася боротьба — СПОУ, звісно, не відступає. Та хочеться вірити, що переможе здоровий глузд і діти з школи-інтернату обов'язково там побувають — уперше.

На знімках: «Я вас люблю», — показує Оксана Вєтрова; діти з школи-інтернату № 18.

Олекса ВАЩЕНКО.
Фото автора.

НЕОБХІДНО,

Факти свідчать, що русифікація в галузі науки та освіти триває. Так, мова — головне знаряддя суспільної свідомості. Але комусь дуже вигідно, щоб рідна мова залишалася на задвірках загальної культури.

Лист медиків, який публікуємо, свідчить про загрозу такої політики.

«У двадцятих роках, коли Україна відродила свою державність, почався бурхливий прогрес національної культури та науки, в тому числі й медичної. Наприклад, тоді виходило понад 30 наукових медичних журналів, з них 24 — українською мовою.

Нині в Україні випускається лише шість медичних наукових журналів і тільки

Тривог

два з ни
мовою
журнал»,
шерство
ілюструє
науки в
талітарно
жиму, П

Хоч за
мову в
уже дав
не реаліз
медицин
ково-пра
«Врачеб
ний у гр
решті з
чав вих
«Лікарсь
ло спри
медичної

Тільки

Росія б'ється з

Повідомлення з Росії про створення фонду стабілізації рубля привело до того, що курс долара на її чорних ринках знову різко почав падати. Відголос цього падіння дійшов минулого тижня й до Києва, щоправда приніс лише незначні зміни на валютному фронті. Долар подешевшав на 7—10 рублів. Отже, ціна скупки «зелених» впала сьогодні до 127—130 рублів, ціна продажу зупинилася на 135—140 рублях. Незважаючи на те, що з Росії знову почали привозити до нас на продаж значні валютні суми, попит все ж таки залишається дещо вищим від пропозиції. Навчені досвідом двомісячної давності, дрібні валютники не квапляться позбуватися своїх капіталів, лі-

ше незн
перестра
вкладаю
срібло,
Ціна ци
зменшує
незважа
буде зах

Щодо
му фр
банку У
лишилас
маємо т
ні ринко
до купон
не маєм
політики

Тож
росіянам
свій стаб
що стри
раїнсько
думку с

ПРОКАТНИЙ

Злочинну групу, яка робила бізнес на зброї, розкрили в Харкові працівники служби безпеки.

Комплексна група співробітників СБ України і міжрегіонального відділу по боротьбі з організованою злочинністю вийшла на триповерховий особняк на околиці міста. Будинок був примітний тим, що в ньому, крім традиційних зручностей для життя, виявилися ще й басейн, зимовий сад, склад різноманітних товарів. Тут виявили підпільний арсенал. Та не просто арсенал. Фактично в особняку діяв прокатний пункт зброї.

Приходив клієнт, зрозуміло, за серйозною рекомендацією, називав бажаний тип зброї, платив гроші і одержував те, що шукав. Вибір був найшир-

ший. При
ні типи
рушниці,
берні гв
то іншог
ла цілко
єнтів — ш
му вимі
громадя
користув
мої ізр
треба 5
карбова

Звідк
ство вия
жимо, пі
ходили
бовця
військов
цюючим
ні конт
стом Бор
ли гран
томатів

Прецедент

ПІШЛА ТРЕТЯ НА ЧЕТВ

Менше хвилини тривало перше засідання Ленінського райнарсуду, де розглядався позов народного судді Володимира Ярошенка на місцевих журналістів Юрія Репейника та Марію Лебідь. Мружачись від яскравого світла ламп і об'єктивів телекамер, народний суддя Юрій Медведенко упевнився, що позивач і відповідачі у залі, й після традиційного «Встати, суд іде!» несподівано повідомив, що засідання відміняється, оскільки напередодні увечері справу зажадав обласний суд.

Розчаровані журналісти почали розходитися, ділячись думками: що б воно значило? Не інакше — обхідний маневр, говорили одні. Та ні, вирішили перестрахуватися, переконували інші, ви ж бачили, скільки кореспондентів наїхало.

Наїхало, справді, багато. Напередодні нібито навіть радіо «Свобода» передало, що на Україні, схоже, починається процес згортання гласності, бо переслідують журналістів. З Одеси прибули кореспонденти телекомпанії «Останкіно», зійшлися працівники республіканських, обласних і міської газет, кіровоградського радіо і телебачення.

Чому ж так трапилося, що третя влада, як часто називають суд, пішла війною на четверту, тобто пресу? А нічого особливого. І раніше третя влада не дуже полюбляла, щоб її виставляли в непривабливому світлі.

Каменем спотикання став вилучений в аеропорту дефіцит, який мав полетіти аж у Благовіщенськ (читайте замітку «Бакалійно-галантерейний літак», «Голос України» за 9 січня). Конфісковане відвезли у Кіровоградський райнарсуд В. Ярошенку, і він нібито дав дозвіл реалізувати всю оту бакалію-галантерею через магазин, а пару шин до легкового автомобіля залишив. Як речові докази. Так і стояли вони, поки про них не діз-

нався р
програм
пейник
глядача
іншг
лишилис
би мов
же тер
но мин
бідь віз
інформ

Ох, я
Зганьбі
ди мож
він хот
туці ш
думали
ти в «
що й д
да вир
Добув

Ситуація

...ЧЕТЬСЯ ...ВІРИТИ

...а спеціальна
...2 18 для дітей
...м ще не ба-
...свого існуван-
...ли народний
... голова пос-
...ерховної Ради
... охорони сі-
... і дитинства
... голова коор-
...ілки піо-
... України
...олгарські дру-
...справжнє свя-
...відали гостям
... й болі, пока-
...ожні роботи,
...ертом. «Я вас
... жестом де-
...а Ветрова.
...рковий етап
...ідів до пер-
... «Повір у се-
...ий Спілкою
...ізацій. А від-
...свято у «Мо-
... в Одесі. Це
...над Чорним

морем зберуться діти-інваліди, — здібні, творчо обдаровані. Взагалі ж, у «Молодій гвардії» щомісяця проводитимуться зльоти, фестивалі. У вересні, скажімо, тут спілкуватимуться представники різних дитячих організацій. Дорослі прагнуть, щоб і піонери, і скаути, і пластуни порозумілися між собою, подружилися.

Та от біда. Дорослі не можуть знайти між собою спільну мову. Міністерство в справах молоді та спорту України хоче відібрати собі дитячий центр «Молода гвардія». От і почалася боротьба — СПОУ, звісно, не відступає. Та хочеться вірити, що переможе здоровий глузд і діти з школи-інтернату обов'язково там побувають — уперше.

На знімках: «Я вас люблю», — показує Оксана Ветрова; діти з школи-інтернату № 18.

Олекса ВАЩЕНКО.
Фото автора.

НЕОБХІДНО, ЯК ЗДОРОВ'Я

Тривога

Факти свідчать, що русифікація в галузі науки та освіти триває. Так, мова — головне знаряддя суспільної свідомості. Але комусь дуже вигідно, щоб рідна мова залишалася на задвірках загальної культури.

Лист медиків, який публікуємо, свідчить про загрозу такої політики.

«У двадцятих роках, коли Україна відродила свою державність, почався бурхливий прогрес національної культури та науки, в тому числі й медичної. Наприклад, тоді виходило понад 30 наукових медичних журналів, з них 24 — українською мовою.

Нині в Україні випускається лише шість медичних наукових журналів і тільки два з них — українською мовою («Фармацевтичний журнал», «Педіатрія, акушерство та гінекологія»), що ілюструє занепад медичної науки в Україні за період тоталітарного імперського режиму, її русифікацію.

Хоч закон про державну мову в Україні прийнятий уже давно, та в життя він не реалізується, особливо в медицині. Так, медичний науково-практичний журнал «Врачебное дело», заснований у грудні 1918 року, нарешті з січня 1992 року почав виходити під назвою «Лікарська справа», що було сприйнято українською медичною громадськістю з великою радістю і надією на відродження української медичної науки. Вихід № 2 цього ж видання знову російською мовою під назвою «Врачебное дело» викликає не тільки здивування, але й занепокоєння. Чому так сталося? Хто чинить опір відродженню української мови?

Ми висловлюємо протест проти продовження русифікації української медичної науки. Вимагаємо, щоб «Лікарська справа» знову виходив у світ рідною мовою».

Усього 63 підписи медичних працівників Києва.

Від редакції. Гадаємо, зацікавлені організації відгукнуться на цей тривожний сигнал.

Тільки чорний ринок

Росія б'ється за рублі. І за купони

Повідомлення з Росії про створення фонду стабілізації рубля привело до того, що курс долара на її чорних ринках знову різко почав падати. Відголос цього падіння дійшов минулого тижня й до Києва, щоправда приніс лише незначні зміни на валютному фронті. Долар подешевшав на 7—10 рублів. Отже, ціна скупки «зелених» впала сьогодні до 127—130 рублів, ціна продажу зупинилася на 135—140 рублях. Незважаючи на те, що з Росії знову почали привозити до нас на продаж значні валютні суми, попит все ж таки залишається дещо вищим від пропозиції. Навчені досвідом двомісячної давності, дрібні валютники не кваплятьcя позбуватися своїх капіталів, лише незначна частина з них перестраховується, поквапом вкладаючи гроші в золото та срібло, ікони, антикваріат. Ціна цих речей у рублях не зменшується, отже й валюта, незважаючи на коливання, буде захищеною.

Щодо позиції на валютному фронті Національного банку України, вона далі залишилася незмінною. Ми не маємо тепер ні офіційного, ні ринкового курсів валют ні до купона, ні до рубля. Отже, не маємо і власної валютної політики.

Тож хочеться подякувати росіянам, котрі, створивши свій стабілізаційний фонд, дещо стримали й падіння українського купона. Хоча, на думку спеціалістів, ця рівновага буде недовгою, і якщо наш уряд не винайде ближчим часом коштів на створення власного стабілізаційного фонду, може розпочатися стрімке знецінення купона, отже й новий виток інфляції.

Слід звернути увагу й на те, що комерційні банки Москви знову розпочали гру, яка два місяці тому вже принесла їм чималий зиск. Щоправда, цього разу вони ризикнули дещо більше, ніж у січні, але зате на їхньому боці тепер якимось чином стоїть і російський уряд (заява про створення стабілізаційного фонду рубля).

Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ПРОКАТНИЙ ПУНКТ ЗБРОЇ

Злочинну групу, яка робила бізнес на зброї, розкрили в Харкові працівники служби безпеки.

Комплексна група співробітників СБ України і міжрегіонального відділу по боротьбі з організованою злочинністю вийшла на триповерховий особняк на околиці міста. Будинок був примітний тим, що в ньому, крім традиційних зручностей для життя, виявились ще й басейн, зимовий сад, склад різноманітних товарів. Тут виявили підпільний арсенал. Та не просто арсенал. Фактично в особняку діяв прокатний пункт зброї.

Приходив клієнт, зрозуміло, за серйозною рекомендацією, називав бажаний тип зброї, платив гроші і одержував те, що шукав. Вибір був найширший. При обшуку вилучили різні типи автоматів, мисливські рушниці, маузер, дрібнокаліберні гвинтівки, гранати, багато іншого. Такса за прокат була цілком прийнятною для клієнтів — ці люди живуть в іншому вимірі цін, ніж більшість громадян. Скажімо, за добу користування автоматом відомої ізраїльської марки «УЗІ» треба було викласти 5 тисяч карбованців.

Звідки таке багатство? Слідство виявило ряд джерел. Скажімо, пістолетні патрони надходили через військовослужбовця одного з харківських військових училищ. Багатообіцяючим для злочинців мав стати контакт з грузинським містом Боржомі. Звідти одержали гранати, чекали партію автоматів Калашникова.

Слідство закінчено. Ділків-злочинців засуджено. Але залишились запитання, які виходять за рамки цієї кримінальної справи. Злочинний світ сьогодні добре озброєний. Зростає кількість злочинів, в яких гримлять постріли. Як бути законослухняним громадянам? Це запитання кореспондент не раз ставив співробітникам міліції різних рангів. Висловлювались діаметрально протилежні думки: від категоричної — ніякої зброї населенню не давати, тільки гірше буде, до конструктивної — дозволити продаж газових пістолетів, балончиків, тому подібних засобів самозахисту. Поки що питання відкрите — потрібна правова основа.

Володимир ФОМЕНКО,
кор. УКРІНФОРМ.

Прецедент

...ІШЛА ТРЕТЯ НА ЧЕТВЕРТУ

... тривало пе-
... Ленінського
... розглядався
... судді Воло-
...а на місце
... Орія Репей-
... Лебідь. Мру-
...вого світла
... телекамер,
... Орій Медве-
... що позивач
...лі, й після
...стати, суд
... повідомив,
...іняється, ос-
...дні увечері
...бласний суд.
...рналісти по-
...я, ділячись
...оно значило?

Не інакше — обхідний маневр, говорили одні. Та ні, вирішили перестрахуватися, переконували інші, ви ж бачили, скільки кореспондентів наїхало.

Наїхало, справді, багато. Напередодні нібито навіть радіо «Свобода» передало, що на Україні, схоже, починається процес згортання гласності, бо переслідують журналістів. З Одеси прибули кореспонденти телекомпанії «Останкіно», зійшлися працівники республіканських, обласних і міської газет, кіровоградського радіо і телебачення.

Чому ж так трапилося, що третя влада, як часто називають суд, пішла війною на четверту, тобто пресу? А нічого особливого. І раніше третя влада не дуже полюбляла, щоб її виставляли в непривабливому світлі.

Каменем спотикання став вилучений в аеропорту дефіцит, який мав полетіти аж у Благовіщенськ (читайте замітку «Бакалійно-галантерейний літак», «Голос України» за 9 січня). Конфісковане відвезли у Кіровоградський райнарсуд В. Ярошенку, і він нібито дав дозвіл реалізувати всю оту бакалію-галантерею через магазин, а пару шин до легкового автомобіля залишив. Як речові докази. Так і стояли вони, поки про них не дізнався редактор міської телепрограми «Дзеркало» Ю. Репейник і не розповів про це глядачам. Чого, мовляв, усе інше продано, а шини лишилися? Чи немає тут, так би мовити, чогось такого, адже термін розслідування давно минув? Його колега М. Лебідь візьми та й повтори цю інформацію по радіо.

Ох, як образився Ярошенко! Зганьбили на всю область. Люди можуть подумати, буцімто він хотів привласнити проклятущі шини. Певне, щоб не подумали, треба було виступити в «Дзеркалі» й пояснити, що й до чого. Натомість суддя вирішив вчинити інакше. Добув копію передачі й, узажно проаналізувавши, подав позов до Ленінського райнарсуду про матеріальне відшкодування завданої йому моральної травми та зганьбленої честі. І суму назвав — 100 тисяч карбованців.

В обласному телерадіооб'єднанні подейкують, що не стільки морально-етичні міркування змусили Ярошенка вдатися до рішучих дій, як близька перспектива стажування у США. А туди нібито й досі за старою звичкою посилають морально стійких і нічим не заплямованих.

Як би там не було, але перше засідання, яке хтось із дотепників назвав найкоротшим у світі, закінчилося нічим. Подивимося, що буде далі.

Микола МИКОЛЕНКО.
Кіровоград.

Виставки

ЩЕДРА ПАЛІТРА

У музеї суднобудування і флоту відкрито виставку, присвячену Григорію Ге. Досі знаний як автор історичних нарисів про рідне місто, ряду п'єс, роману та як художник, він відкривається для відвідувачів і як діяч, що дбав про культуру і благоустрій Миколаєва. Ге був організатором першого артистичного гуртка і першої громадської бібліотеки, відкрив у своєму будинку лазню з грязелікуванням, запропонував спеціальний податок на товари, що ввозилися, аби прокласти бруківку.

Наталя БАБЕНКО.
Миколаїв.

На одну тему

КРАЩЕ БУТИ ВКРАДЕНИМ...

Глупої ночі в центрі міста пограбовано книжковий кіоск Крайового Руху. Вимели все: історичну й художню літературу, нові видання правозахисників та демократів, багато сувенірів. Як повідомив керівник прес-центру Руху Павло Суківський, збитки становлять понад дев'ять тисяч карбованців.

Валерій ЛАЗАРЕНКО.
Вінниця.

...АНІЖ МАКУЛАТУРОЮ

У центральному Будинку книги Чернігова списано близько чотирьох тонн ленінських брошур та ще шість тонн різної партлітератури. Завідуюча відділом цього магазину Марія Дрозд повідомила, що останнім часом покупці геть втратили інтерес до класиків комунізму, навіть до Горбачова. Тим часом за тонну творів Леніна Будинок книги отримає від паперового комбінату 3000 карбованців.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

ПОГОДА

14 квітня у західній, 15-го у східній половині України подекуди короткочасні дощі, можливі грози. Вітер південний і південно-західний, 5—10, у Карпатах пориви 15—20 метрів на секунду. Температура вдень 9—15, вночі 0—6 градусів тепла, у східних областях подекуди до 3 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень подекуди невеликий короткочасний дощ, можлива гроза. Вітер південно-західний, 5—10 метрів на секунду. Температура 10—15 градусів тепла.

Чергова по випуску номера Людмила БАРАНЕВИЧ.
Тел. 441-88-26.

Бізнес

ЧУТКИ ПРО БАНКРУТСТВО «ІНКО» ДЕЩО ПЕРЕБІЛЬШЕНІ

До підсумків річних зборів акціонерів банку

Як повідомив журналістів голова правління Акціонерного банку «Інко» Петро Мірошников, передбачення деяких експертів про смерть банку виявились перебільшеними. Навіть надуманими. За рік активи банку зросли вдесятеро. На перше січня баланс банку складав трохи більше ніж 2,2 мільярда, прибуток — понад 51 мільйон карбованців. Вільне розповсюдження акцій дало можливість виплатити статутний фонд у розмірі 110 мільйонів карбованців.

У зборах акціонерів взяло участь 23 акціонери — юридичні особи і 664 акціонери — фізичні, які разом мають 92 відсотки голосів. Цікава деталь: за твердженням голови правління, «Інко» — перший банк, який відважився брати в акціонери фізичних осіб. Серед них 2 відсотки володіють акціями на суму більше ніж 100 тисяч карбованців. Тож їм, а також менш багатим акціонерам і навіть простим, хто придбав акції на суму від тисячі карбованців до десяти тисяч (таких 60 відсотків), чому б не порадіти 22 відсоткам річних дивідендів. Якби не лібералізація цін, то взагалі б можна було жити тільки на дивіденди.

Про «живучість» і «плодовитість» «Інко» свідчить те, що з його участю створено чотири банки. А до кінця року в усіх великих містах України буде відкрито представництва. Більше того, на сьогодні за кордоном «Інко» має кореспондентські рахунки в одинадцяти банках Австрії, Франції, Італії, Швейцарії, Німеччини.

Цей крок «Інко» зрозумілий: вся валюта банку зберігатиметься за кордоном. Щоб чогось не сталося. Слава Богу, прикладів шукати не треба. Взяти хоча б той же Зовнішекономбанк СРСР.

Валютний доважок «забито» й у статутний фонд — 5 мільйонів доларів США. Де їх узяти? Залучати валютні кошти громадян і юридичних осіб як в Україні, так і за кордоном.

І про взаємне благородство акціонерів та працівників банку. Під час обговорення порядку денного зборів акціонерів дебати розгорілись з приводу придбання акцій по номіналу як самими акціонерами, так і працівниками банку. Та найшла коса на камінь. Зняв напругу голова правління банку П. Мірошников, який повідомив про відмову працівників від пільги. Акціонери виявилися послідовними, тож під час голосування і для себе відхилили можливість придбання акцій по номіналу. Отож, «Інко» буде жити.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Автобусобудівники хочуть знати, куди й на що йдуть їхні гроші

За останні два роки львівські автобусобудівники переказали на розрахунковий рахунок місцевого медінституту в Зовнішекономбанку більш як 70 тисяч інвалютних карбованців. Маємо справу зі спонсорством? Тоді чому гроші так посилено використовувались для поїздок за кордон керівних осіб, що не мають нічого спільного з інститутом? На ці запитання мають дати відповідь компетентні органи. Саме таку вимогу висунули робітники автобусного заводу на мітингу, який відбувся на підприємстві минулого вівторка.

Обуренню робітників не було меж. Економічна ситуація тяжка — як би згодилися розтринькані гроші, скажімо, для придбання комплектуючих...

На фото: під час мітингу.

Фото Валерія ПЕСЛЯКА.

Посівна-92

Пожнуть борги

Ще якихось пару тижнів тому в усіх тільки й мови було, що про пальне. Землероби, розгортаючи посівну, благали: дайте паливно-мастильні матеріали у що б то нам не стало, за будь-яку ціну, бо земля чекати не може, на карту поставлено долю майбутнього врожаю. Зважаючи на дефіцит цих матеріалів, Одеський облвиконком ввів щодо їх розподілу й витрат надзвичайний режим, на перший план поставивши потреби села.

У містах зупинили все, що тільки можна було зупинити. Вдалися до широкого бартерного обміну. Тутешній нафтопереробний завод, одержуючи сировини втроє-вчетверо менше, ніж звичайно, все-таки налагодив випуск бензину замість гасу. Своєчасно подало допомогу командування Одеського військового округу: за рахунок економії та з резерву направило для селян півдня України, насамперед Одещини, понад 6,5 тисячі тонн пального... Ні, не скажеш, що напругу знято зовсім, пальне й нині на вагу золота. Та власне, вже не стільки його нестача, скільки ота «золота» вага й почала раптом не на жарт тривожити хліборобів.

— Це ж треба, — бідкається нині головний агроном радгоспу імені 50-річчя Великого Жовтня Комінтернівського району Олексій Бабков, — щоб кожен день посівної тільки на пальному «з'їдав» десь 150—160 тисяч карбованців. Та раніше цих коштів на всю весну вистачало! Так, ранні зернові, трави ми вже посіяли. Але ж починаємо роботи на овочевих, соняшникових плантаціях, попереду — сівба кукурудзи. Ні, таки обов'язково збанкрутуємо з отими цінами. Пожинатимемо не врожай, а суцільні борги.

Йому вторить голова виконкому Кодимської районної Ради Святослав Огінський:

— На початку року господарства району мали на своїх рахунках десь 21 мільйон карбованців, тепер їх, вважайте, вже немає. І позичати, по суті, ніде. Ну хай якось там до жнив і дотягнемо. Але ж несамовиті ціни на пальне, запасні частини, добрива й отрутохімікати неодмінно позначаться на собівартості хліба, цукру, олії, овочів, продукції тваринництва. Чи витримає наш народ новий неймовірний стрибок цін на продовольство?

Отакі тривоги обсіли нині хліборобів. Та як би там не було, вони працюють не гаючи й години. Дещо підняли настрій останні дощі: і озимина краще пішла в ріст, в деяких місцях її доведеться «ремонтувати» й пересівати на площах менших, ніж ще недавно передбачали, і на ярину, що потрапила у вологий грунт, надії тепер більші. Користуючись сприятливими умовами, дещо змістили звичні строки посівної. Одразу ж за ранніми, з якими, по суті, всюди вже впоралися, почали сіяти не тільки цукрові буряки, а й соняшник, овочі. Йде прикореневе підживлення озимих. Готують грунт під кукурудзу й сою, вирівнюючи його, даючи полям поживу. Площі двох останніх культур, до речі, у багатьох господарствах розширюють. Кукурудзі надають перевагу перед звичним ячменем, коли пересівають ті озимі, що таки загинули. А під сою передбачили розширення клину в сівозмінах, бо багато хто вже переконався, яке то благо для тваринництва.

І все ж під кінець мушу повернутися до проблеми цін. Трудові колективи Овідіопольського району (одного, до речі, з економічно найміцніших в Причорномор'ї), посіявши ранні ярі, теж не могли не підрахувати, в що те все обійшлося. А підрахувавши, написали колективного листа в усі інстанції: від Президента України до свого райкому профспілки. Опинившись над прірвою загального банкрутства, селяни вимагають оздоровлення фінансового становища аграрного сектора. І насамперед через встановлення паритету цін на сільськогосподарську та промислову продукцію, перегляд податкової політики, надання пільгових кредитів, гарантоване постачання матеріально-технічних ресурсів під держзамовлення на продовольство. У випадку, якщо цього не буде зроблено, попереджають овідіопольці, вони залишають за собою право розірвати угоди на контрактацію сільськогосподарської продукції, ліквідувати галузь тваринництва, як збиткову, та використовувати всю одержувану продукцію за розсудом самих трудових колективів.

Що ж, мова ультиматуму, безперечно, не найкраща, та, вочевидь, дуже вже селянам наболіло.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеська область.

ХТО СКАЗАВ «Я»?!

Спочатку невеличкий екскурс у недалеке минуле. Ще тогорічної осені на 7-й сесії Донецької облради постійна комісія по товарах народного споживання, цінах, торгівлі, платних послугах, яку очолює С. Деменков, запропонувала пакет документів щодо переведення торгівлі на «комерційні рейки». Але це питання тоді не пройшло.

— Депутати проголосували лише за те, щоб поділити обласні фонди на товари «по справедливості» і віддати їх на місця, — згадує сьогодні голова комісії. — При цьому запропонований нами механізм, що передбачав примусити торгівлю самостійно «крутитися» на ниві забезпечення централізованої закупівлі товарів і продуктів, залишився, як то кажуть, поза кадром.

Тоді ж пропонували створити робочу групу з приватизації підприємств торгівлі. За найактивнішої участі Рад базового рівня можна було б розробити порядок і механізм приватизації. На жаль, переконати депутатів у доцільності такого підходу тоді не вдалося. Можна, звичайно, погодитися з аргументом, що на той момент не було ще ніякої правової бази для роздержавлення торгівлі. Але ж був час напрацювати необхідний досвід на рівні Рад базової ланки, а після одержання законодавчого підкріплення провести приватизацію в короткі строки...

Що ж маємо сьогодні? А майже нічогісінько. Указ Президента «Про комерціалізацію державної торгівлі і громадського харчування» просто не виконують. Принаймні в обласному центрі картина саме така. Тож не випадково, що нещодавно міська Рада терміново зібрала всіх директорів торговельних підприємств Донецька. Питання ставилося руба. «Що це, нерозуміння ситуації, нестача досвіду, чи відвертий саботаж генералів від торгівлі?»

Тиск відділів робітничого постачання, торгів, трестів на своїх підлеглих набуває щодалі цинічнішого характеру. Депутатам міської Ради стали відомі факти, коли одна керівна дама із торговельної структури зібрала своїх директорів і запитала: «Хто хоче комерціалізуватися?» Один сказав: «Я!» Назавтра в цього сміливого директора була ревізія, а післязавтра його зняли. Потім знову зібрала директорів і запитала: «Хто хоче?!» Охочих більше не було.

На нараді перший заступник голови Донецької міськради В. Бичков запевнив, що не дозволить самоправства відділів робітничого постачання та торгів, які доживають свої останні дні. Більше того, пообіцяв першим десяти магазинам, які побажають стати самостійними, всіляку допомогу з боку міськради. Але сміливців у сесійному залі так і не знайшлося... І ось тоді торговельним працівникам було заявлено: силоміць хазяями їх ніхто не примусить стати. Але якщо після травня вони, як і раніше, дратуватимуть народ порожніми полицями, то із введенням Закону про приватизацію їхні торговельні площі передадуть тим, хто здатний організувати постачання і продаж товарів...

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

Василь СТЕПЕНКО: «МАФІЯ В ПОЛТАВІ ІСНУЄ І ДІЄ...»

Статус народного депутата зобов'язує до одного — служити народові. Це аксіома. Але аксіома й те, як не банально це звучить, що народ — то люди. Ті, кого хтось у погорді своїй назвав «маленькими». Так, нібито тільки генії роду людського сіють хліб чи стоять біля верстатів, вчать дітей чи дибають до пошти за мізерною пенсією, сотнями ниток сплутані в тому чудернацькому вареві, що й зветься так звично — життя. Це ми з вами. І так вже сталося, що коли ми самі не дбаємо про себе, хтось має дбати про нас.

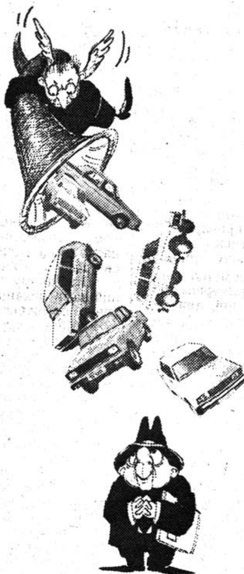
ВАСИЛЬ Степенко став народним депутатом України з секретаря Полтавського райкому КПУ і, згодьтеся, міг би непомітно розчинитися в сумновідомій «групі 239», закрутитися непомітним коліщатком у тому механізмі й нічого путнього в ставленні до себе, окрім кланової підтримки «своїх», не одержати. Та до Степенка пішли розбуджені новими вітрами люди, в яких ще не згасла надія на справедливість, і він випав з «обойми». Бо ті так звані «маленькі люди» понесли до нього свої кривди і болі. І зі скелець окремих маленьких понівечених доль, певно, виросла величезна мозаїка лиха народного. У кожного своє, у всіх — спільне...

Хто-хто, а В. Степенко, мабуть, чітко знав, що не може особисто він всім побудувати пристойне житло, нагодувати дітей, збільшити пенсії. Але коли до нього пішли із заявами про конкретні зловживання в розподілі автомобілів, призначених для «афганців», інвалідів, учасників війни, пенсіонерів, він не стерпів. В газеті «Ленінським шляхом», органі Полтавських РК КПУ та райради, 6 вересня 1990 року (згодьтеся, в той час це крок відчайдуха) з'явився відкритий лист прокуророві Полтавської області В. Кривобоку. У ньому народний депутат не сягав «небесних сфер» справедливості, а з фактами в руках доводив, що з відома голови Полтавських райради і райвиконкому В. Вовка в районі легкові автомобілі розподіляються кому завгодно, тільки не тим, кому належать згідно з законом. Так, громадяни Б. Богданов та І. Фесенко, жителі Тростянецької сільради, одержали автомобілі як учасники війни, а в документах такими не значаться. А в черзі на автомобілі в Полтавському районі, стоять 680 справжніх учасників війни. Як лікар райлікарні Л. Алексіюк в черзі на автомобіль «Таврія» стояла три дні, а коли «покупка» її не «підійшла», то через кілька місяців змінила «Таврію» на «Жигулі» ВАЗ-21063. А «Таврію» купує, навіть не стоячи в черзі, громадянин Л. Ковальов. Усе це діється за розпорядженням В. Вовка і ні для кого не секрет, що Л. Алексіюк жодного дня лікарем райлікарні не працювала, а єдина її перевага в тому, що вона — дочка голови агропромислових формувань області. Саме так мотивував своє рішення В. Вовк у присутності прокурора В. Кривобока на засіданні бюро Полтавського обкому КПУ. Коментарі, так би мовити, зайві. Зайвий і подальший перелік викритих В. Степенком фактів. Усі вони підтверджені документами. Як і видача поза чергою автомобілів іншим «лжеафганцям», «лжеінвалідам», «лжеучасникам» війни. Частину їх підтверджує і лист в. о. прокурора УРСР Я. Нагайного від 16 січня 1991 року за номером 90900009, в якому зазначено, що в Полтавському районі з 1987 року допущено порушення порядку у виділенні 50 автомобілів. В. о. прокурора порушив питання про недоцільність перебування В. Вовка на посаді голови райради і в лавах «розуму, честі і совісті».

І що, ви думаєте, сталося?

В. СТЕПЕНКО: — Коли я почав розбиратися з цією «автомобільною справою» і копнув глибше, на захист злочинців стіною стали всі представники влади. Бо коли все-таки почали слідство, то вийшли на «сильних світу цього» обласного масштабу. На обком, керівництво облради, прокуратури, міліції...

Я, так би мовити, на власній шкірі пересвідчився, що мафія справді-таки непереможна. Тільки-но я почав вимагати покарання злочинців, ті відразу перейшли в контратаку своїм випробуваним способом: будь-яким чином або скомпрометувати, або залякати. Навіть соромно перелічувати, скільки було різних перевірок на мою особисту порядність. Перевірили, чи одержав я автомобіль, коли я був секретарем Полтавського райкому партії. У мене батько — інвалід: його тричі перевіряли. Дошкуляли перевірками братові. Дійшло навіть до того, що послали людей з перевіркою в Архангельську область, де я, працюючи ще головою колгоспу, особисто заготовляв ліс. Їх звідти, правда, просто прогнали, а мені хлопці тамтешні зателефонували, мовляв, що там у тебе трапилося. Нічого, кажу, мене «втихомирювали»...

Останній такий факт: звільнили з посади обласного прокурора Кривобока і залишили його... першим заступником новопризначеного. Прислали нового — В. Мусіяку. Його відразу беруть у «теплі обійми»: видають квартиру, де раніше мешкав голова облради І. Гопей, причому з перевищенням належної норми, дають новий автомобіль з майна колишнього обкому партії, виділяють ділянку землі, де він за рік будує собі новий будинок. Причому ділянку виділяють у Полтавському районі, голова виконкому якого В. Вовк вчинив злочин. Все: кільце знову замкнулося і пов'язалося. Я не хочу говорити, що ці прокурори в чомусь винні, а громадської мужності справді стати на бік закону в них не вистачило... Сьогодні призначено вже третього прокурора...

Того ж Вовка захищає мандат депутата. Цього не повинно бути. Депутатський мандат повинен захищати тільки тоді, коли депутат захищає людей, а не вчиняє злочини.

ВИБАЧТЕ, шановні читачі, за довгий монолог, але згодьтеся: він багато про що свідчить. І головне — називає речі своїми іменами. Цитую лист заступника вже Генерального прокурора України В. Шевченка за номером 18-5323-90 від 21 листопада 1991 року до Секретаріату Верховної Ради України: «Як встановлено слідством, станом на 1 січня 1990 року в черзі на придбання легкових автомобілів різних марок з 1972 року перебувало 2300 жителів району, працівників сільського господарства та 680 учасників Великої Вітчизняної війни. У той же період роботи Вовка В. Г. на посаді голови Полтавського райвиконкому з січня 1987 року по грудень 1989 року незаконно виділено для продажу позачергово 71 автомобіль, у тому числі йому та його заступнику, секретарю виконкому, трьом завідуючим відділами, головам колгоспів, директорам радгоспів, керівникам підприємств, установ і організацій та їхнім спеціалістам — 15, працівникам лікувальних установ і вчителям — 10, працівникам виконкомів сільських Рад — 7, працівникам виправно-трудових установ — 6, працівникам райвідділу ВС, райсуду та РК КПУ — 4. Колгоспникам і робітникам радгоспів, працівникам підприємств, установ і організацій поза чергою незаконно виділено 14 автомобілів. З 15 керівних працівників району, що незаконно придбали автомашини, 14 є депутатами Полтавської районної Ради народних депутатів. Усі ці автомобілі, виділені поза чергою, підлягали розподілу передовикам сільськогосподарського виробництва згідно з відповідними розпорядженнями облвиконкому».

І далі висновок: «Вищенаведені дії, допущені Вовком В. Г., викликали справедливе обурення громадян і призвели до масового потоку скарг у різноманітні органи та інстанції. Таким чином, зловживаючи службовим становищем, Вовк В. Г. завдав істотної шкоди державним і громадським інтересам та охоронюваним законом правам і інтересам окремих громадян, тобто вчинив злочин, передбачений ст. 165 ч. І КК УРСР».

ОСКІЛЬКИ цей лист був відповіддю на запит 26 народних депутатів України, то заступник прокурора не приховував нічого. Він повідомив, що В. Вовк працює головою Полтавської райради і є депутатом Полтавської облради, тому згідно із статтею 38 Закону СРСР «Про статус народних депутатів у СРСР» 3 липня 1991 року прокурор тоді ще УРСР увійшов до Полтавського облвиконкому з поданням про одержання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності.

І що?! А нічого, шановні. 12 вересня 1991 року Полтавська облрада такої згоди не дала, і її рішення згідно зі статтею 39 вищезгаданого Закону є остаточним. Прокурор вичерпав свої повноваження і кримінальну справу щодо В. Вовка 1 жовтня того ж року припинив...

В. СТЕПЕНКО: — Про те, що мафія в Полтаві є, я заявляю рішуче і переконаний у цьому. Більше того, вона не просто є, а й діє. Причому нахабно і безкарно.

БО мафія, шановні читачі, то не тільки і не стільки монстри з кінофільму «Хрещений батько» з автоматами чи сицилійськими зашморгами в руках. Це ще й звичайнісінькі (товсті чи худі, це неважливо) чинуші, пов'язані злочинною чи напівзлочинною круговою порукою, відданістю вузькоклановим інтересам, особистою кревною зацікавленістю, в кінцевому підсумку, у власному добробуті.

Я не хотів би звинувачувати всіх депутатів Полтавської облради в «пов'язаності». Серед них, певно, багато чесних людей, які піддалися на спокусу «депутатської солідарності» і проголосували проти притягнення до відповідальності колеги. Але безперечним є факт: приховування злочину від покарання чи навіть від розслідування — це щонайменше пособництво порушникові закону. Робилося це іменем органу Радянської влади, то чи такі вже безпідставні звинувачення саме представників цього державного устрою в самодискредитації? І не треба мене звинувачувати в «антирадянщині», бо, повторюю, не в устрої справа, а в конкретних представниках. Про суми під час зловживань автомобілями не кажу — то справа астрономів і слідчих.

Є в цій справі ще один «штрих». Поміж двома датами, названими заступником прокурора В. Шевченком, був «ГКЧП». «Пахани» пішли в атаку...

В. СТЕПЕНКО: — Сьогодні говорять: в Україні путчу не було. Неправда! Його чекали і готувалися до розправи з неугодними. Наприклад, що стосується мене, то на 22 серпня в тому колгоспі, де я колись працював головою, призначили виїзне засідання бюро обкому партії і в проекті його постанови вже було записано: виключити В. Степенка з партії, звільнити з посади і відкликати з народних депутатів, як такого, що не виправдав довіри виборців, скомпрометував себе і підбурює громадську думку.

Не знаю, може, в Москві й пожартували з тим путчем, то в Україні «жарти» були б короткі.

Справа ж не в тому, що хтось одержав автомобілі, а Степенко — ні, а тому його завидки беруть. Не про це мова, а про те, що все має відбуватися згідно із законом. Передбачено законом — одержуй, але ж не треба фальсифікувати документи. Це вже злочин.

За людей боляче і соромно. Можливо, то був у них останній шанс у житті одержати зароблений, вибачте, горбом своїм за все життя автомобіль, а його хтось відібрав. Або відібрали автомобіль в «афганця», перед яким завинила вся наша система, пославши воювати на чужу землю. Прийшов якось до мене на депутатський прийом один інвалід без ноги і без руки. Я йому: «Навіщо піднімалися, я б до вас спустився», а він плаче і просить: «Ти, Василю Івановичу, тільки не здавайся, а мені вже нічого не треба». Мені аж моторошно стало, коли він сказав: «Я згадую тих, хто загинув нецілованим сімнадцятирічним, а сьогодні ця ожиріла мафія, втративши совість, гребе все під себе, відбирає все у нас, обрубків тієї війни...» Ще одна жінка прийшла до мене і кинула свої нагороди, заплакала і попросила не називати прізвище. «Я міліції боюся,— каже.— Будьте ви всі прокляті зі своєю справедливістю. Я тридцять років пропрацювала свинаркою у тому гною, вісімнадцять років стояла в черзі на автомобіль, а пішла до автомагазину, почитала, хто поперед мене в черзі стоїть, і зрозуміла, яка вона ваша правда...» Зрозумійте, я віднині відчуваю себе в боргу перед цими людьми. Отака історія...

Я надію не втрачаю, бо коли помре надія на те, що цю справу буде доведено до кінця, то тоді, звичайно, ніякої правової держави ми не побудуємо. Коли про доведений злочин знають депутати облради, Президент, Генеральний прокурор, а злочинець продовжує не просто жити, а керувати людьми, проти яких злочин цей вчинив, то заклики до побудови правової держави — це балаканина. Так убивають віру людей у справедливість, а це найстрашніше.

СПРАВДІ, «отака історія», до якої додати більше нічого. Хіба те, що мали рацію більшовики, коли говорили: «Никто не даст нам избавленья». Але істина тому і здається банальною, що є істиною, такою важкою для оволодіння.

Думайте, люди. На цій землі жити нам з вами і дітям нашим, а/будь-яка Система — це в першу чергу теж ми. Хто ж, як не ми, її й зламає?..

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ТРИ ЗУСТРІЧІ МІЖ НЕБОМ І ЗЕМЛЕЮ

На запрошення військового прокурора ПрикВО група журналістів побувала в зоні особливого режиму на кордоні Вінницької області з Республікою Молдова

Спецвідрядження на борту військового вертольота ані в мене, ані в моїх колег ще не було. Зрештою і у військових донедавна не було особливого бажання (і дозволу «згори») втаємничувати нашого брата в свої будені справи. Часи змінилися. І ось ми, газетярі та тележурналісти, приєдналися до військових, що виконували свої службові обов'язки, й дістали унікальну можливість оглянути зону і згори, і зсередини.

Пробуджену весняну землю із острівцями вогню (то від чийогось недбальства горіла суха трава) ми оглядали із щемом у серці: яка ж вона прекрасна, Богом створена для миролюбних хліборобів!.. Дисгармонію у повітряне інтермеццо внесло дещо несподіване повідомлення про те, що екіпаж вертольота не склав присяги на вірність народові України. У пам'яті одразу спливла авантюра полковника Чорного та його «команди», що викрала шість бойових літаків. Напівжартома цікавлюся у молодих симпатичних юнаків, чи не спадало їм на думку щось подібне. Ті розсміялися у відповідь і зауважили, що на далекі перельоти їм не вистачить пального. Під час польоту в зону особливого режиму було дві посадки — у Старокостянтинові (Хмельницька область) і в Бродах (Львівська область).

Про наше спілкування з льотчиками, які тут служать, трохи згодом.

...Про споруджений 1957 року міст Дружби через Дністер, що з'єднує Могилів-Подільський і молдавське село Атаки, понаписувано стільки солодкаво-патетичних словесних потоків, що Дністер напевне вийшов би із берегів, якби витиснути із газетних публікацій усю «воду» про «братів» і «сестер», про нову історичну спільність — радянський народ. Інформація для роздумів: близько двох тисяч жителів села Атаки працює в Могилеві-Подільському, приблизно стільки ж українців — на території Молдови. Особливий режим поки що не вніс якихось суттєвих змін у їхню трудову діяльність. Та ступаючи на міст, вони зобов'язані пред'явити прикордонникам і працівникам міліції паспорти. За таких обставин дискомфорт відчули передусім цигани, які не звикли ходити при документах, а тому вряди-годи зчиняють на мосту лемент. Один із них палко доводив прикордонникам і міліціонерам, що він кілька годин тому перетнув Дністер поїздом (залізничний міст — поряд), там паспортів не перевіряли. Де ж логіка? До речі, цигани, як ми дізналися, вельми активно шукають нині варіанти обміну своїх добротних будиночків у Атаках на квартири у більш спокійній зоні.

Усі автотранспортні засоби, що потрапляють у зону, ретельно перевіряються працівниками міліції, яким доводиться виконувати заодно і функції митної служби. Зокрема й щодо гендлярів із Румунії, які донедавна вільно, без віз потрапляли на територію Молдови, отже і в Україну. А відтак, користуючись «прозорими» кордонами, скуповували й вивозили все, що могли.

Зона особливого режиму на території Вінницької області простяглася на 203 кілометри, тут буде створено кілька прикордонних застав.

Щодня тут затримують не менш як чотирьох громадян Румунії із контрабандним товаром. Нещодавно на КПП було затримано «КамАЗ», що віз в один з молдовських колгоспів мисливські рушниці із Іжевська. Бартер був законним, з документами все гаразд: одинадцять з половиною тонн цукру обміняно на 85 одноствольних рушниць, що їх, за поясненнями представників молдовського господарства, мали використовувати для охорони громадського майна від розкрадання (чи не забагато?), і дванадцять двоствольних — для мисливців. Указ Президента України застав молдовських гінців у дорозі. Що ж далі?

— Зброю не слід повертати, допоки не вщухне конфлікт, — вважає військовий прокурор ПрикВО, генерал-майор юстиції В. Мельничук.

— Але ж це чужа, законно надбана власність. Навіщо створювати прецедент? — запально заперечував колега С. Герман, редактор газети «Ратуша».

Зброя зберігається у райвідділі УВС, який продовжує перевірку бартерної операції.

Жителі Могилева-Подільського сприйняли прикордонників доброзичливо, але здивовано: ну навіщо все це? Один чоловік запевняв нас, що прикордонні застави тут не потрібні, бо ж ніякої загрози, небезпеки поки що немає. Тож навіщо, мовляв, ображати гідність українців і молдаван, які роками миролюбно жили й працювали поряд?

— А як же тоді унеможливити незаконне перевезення зброї через Україну? І тут наш співрозмовник ошелешив своєю «хоробрістю»:

— А ви мені добре заплатіть, — каже, — і я перевезу через Дністер скільки завгодно зброї.

Інші учасники імпровізованої прес-конференції біля мосту обурилися:

— Ну що ти мелеш дурниці? І що ми за народ такий: поки грім не вдарить — не перехрестимося.

Відлуння грому добре чують ті, кому передусім належить його чути. Вони й роблять усе можливе, аби не перекинулася пожежа. У Могилеві-Подільському почала працювати польова військова прокуратура ПрикВО. Її завдання — нагляд за виконанням Указу Президента України про зону особливого режиму, профілактична діяльність. Польовий військовий прокурор підполковник юстиції О. Атаманюк прибув сюди із Житомира. Залишив там рідний дім, сім'ю. І хтозна, скільки часу триватиме його тутешня служба...

У зоні діє штаб оперативної групи Могилів-Подільського району. Його очолює заступник голови міськвиконкому В. Чорний. У складі штабу — представники прикордонної служби, правоохоронних органів, комунальної і медичної служб, а також директори великих підприємств міста.

— Тримаємо зв'язок щодня, — поінформував В. Чорний. — На випадок бойової тривоги розробили план конкретних дій. У разі потреби можемо дати притулок восьмистам біженцям. Потрібні будуть кошти на будівництво, їх поки що немає...

На аеродромі Старокостянтинівського з'єднання фронтових бомбардувальників ми зустрілися з його командиром, генерал-майором авіації А. Переваловим. Важке моральне випробування випало льотчикам цього з'єднання внаслідок авантюри полковника Чорного та його спільників, які викрали звідси літаки. Нині генерал-майор авіації А. Перевалов не допускає до навчально-тренувальних польотів тих льотчиків, які не склали присяги на вірність народові України. Заходи жорсткі, але поки що іншого виходу немає. Льотчики стали заложниками вищого командування, яке й спланувало провокацію, в цьому командир з'єднання переконаний твердо.

— Страшно подумати: кому ж ми служили? — завершив розмову генерал-майор авіації А. Перевалов. Сам він, росіянин із Забайкалля, анітрохи не вагаючись, склав присягу на вірність народу України.

Командир Бродівського авіаполку полковник М. Качанов зрадів появі журналістів. Бо кілька днів поспіль він, окрім своїх безпосередніх обов'язків, займався вельми невдячною справою: готував заяви для органів масової інформації з приводу наклепницького повідомлення, яке прозвучало по центральному телебаченню. Коментатор заявив, що Бродівський авіаполк не склав присяги на вірність народові України й вертольотчики готові переганяти техніку в Росію. Наклепницька інформація прозвучала по всій території СНД. Спробуйте тепер захистити свою честь, панове офіцери. Звісно, тінь підозри падає на тих льотчиків, які хоч і не склали присяги, але сумлінно служать за контрактом.

— Що буде з нами? — допитуються вони в командира.

— Я попередив усіх, щоб жодних розмов на цю тему не було, — пояснив полковник М. Качанов. — Разом літали в Афганістан, у Чорнобиль, честь не заплямували. Моє завдання — не допустити розбрату у полку.

У лексиконі військовослужбовців з'явився незвичний термін — «бартер». У Бродівському авіаполку уже обміняли 19 льотчиків.

Інформація для роздумів: більшість військових льотчиків, які служать в Україні, — росіяни. Українці ж опинилися далеко за межами Батьківщини. У Забайкальському військовому окрузі, зокрема, понад 60 відсотків загалу офіцерів — українці. «Мости дружби» у Збройних Силах колишнього Союзу будувалися з далеким прицілом...

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».

Коли говорять про соціальний захист людини, конче необхідно знати — від кого? Особливо за умов ринкових відносин, коли, і це не таємниця, на багатьох підприємствах на чорнобильців дивляться скоса, відмовляють у визнанні пільг, неохоче приймають на роботу.

Зовсім кепські справи у тих, хто став інвалідом. Про це і йдеться у бесіді з президентом Міжнародного фонду інвалідів Чорнобиля, активним учасником ліквідації наслідків аварії підполковником авіації у відставці Б. ШУКЛІНИМ.

— У 90-му році, в червні, коли перебував на лікуванні у ВНЦРМ, розповідає Б. Шуклін,— мене обрали делегатом на І з'їзд інвалідів Чорнобиля. Там зустрів зовсім ще молодих людей, які уже не мали жодної життєвої перспективи. Адже у цих хлопців не було головного — здоров'я. Поспілкувавшись з ними, зрозумів, що вони зовсім беззахисні: пенсія для інвалідів II групи складала 38—40 карбованців. Чи гомислиме таке? Тоді я й вирішив для себе, що тепер моє головне завдання у житті — допомагати цим людям. У липні створив ініціативну групу інвалідів Чорнобиля. Моїми першими помічниками в цій справі стали Олексій Іванович Приходько та Василь Іванович Доценко — інваліди II групи. Потроху ми почали діяти: 24 листопада провели І Міжреспубліканську конференцію інвалідів Чорнобиля, де й було утворено Міжреспубліканський комітет соціального захисту інвалідів Чорнобиля.

Чорнобиль

З БІДОЮ НАОДИНЦІ

— Тобто створення його було настійною потребою?

— Після створення комітету звалилася злива проблем. Найголовніша — повна незахищеність наших інвалідів. Постанова про пільги та соціальний захист, як з'ясувалося, здебільшого — ширма для уряду й держави. Та за нею не можна сховатися від турбот. І тому одразу ж взялися до розроблянння наших пропозицій щодо статусу інвалідів Чорнобиля. Роботи було дуже багато. Мені особисто довелося разів вісім з'їздити до Москви у Міністерство соціального забезпечення СРСР, і в Радмін, і в законодавчий комітет Верховної Ради СРСР з конкретними пропозиціями щодо захисту прав інвалідів і сімей померлих. Та, на жаль, не всі пропозиції було сприйнято. Катастрофічно не вистачало коштів. У 1991 році ми все ж зібрали «з шапкою по колу» приблизно 150 тисяч карбованців, закупили сорбенти для інвалідів, які й видавали безкоштовно. Це були перші кроки...

— А потім Міжреспубліканський комітет соціального захисту інвалідів Чорнобиля було реорганізовано у Міжнародний фонд. Що зарадило цьому?

— Цей Фонд було створено не випадково. Зараз, як ви, напевно, знаєте, надходить чимало гуманітарної допомоги, але вона часто-густо не потрапляє до рук інвалідів. Переконалися: поки не матимемо прямих міжнародних зв'язків, нічого не вийде. Є ще одна причина, з-за якої створено Міжнародний фонд. Інвалідам-чорнобильцям доконечно потрібна медична допомога. Треба рятувати тих, кого ще можна порятувати. І тому з допомогою зарубіжних організацій у різних містах колишнього СРСР відкрили Центри нетрадиційної медицини, в яких працюють фахівці з В'єтнаму, Китаю, Японії, Кореї...

— Борисе Степановичу, а як далі має розвиватися Фонд?

— Зараз створюємо конкретні програми медичної допомоги інвалідам, соціально-побутових послуг та виробничо-господарських структур для забезпечення їх екологічно чистими продуктами.

Є ще одна, на мій погляд, непогана ідея: забезпечити всіх інвалідів Чорнобиля індивідуальними аптечками з медичними паспортами. Та знову ж таки — кошти. Сподіваємося одержати їх від Міжнародної неурядової гуманітарної організації «Чорнобиль — допомога», до бюро опікунів якої входжу і я. Звичайно, розраховуємо і на кошти, зібрані телемарафоном «Дзвони Чорнобиля». На жаль, з тих 22 мільйонів нам не виділили жодної копійки. І це — прикро. Бо самі турбуємось і про забезпечення інвалідів квартирами, і про перерахування пенсій, лікування, обстеження. Наприклад, допомогли отримати пенсійні гроші згідно з заробітною платою, котру отримували при ліквідації, уже близько шестистам інвалідам.

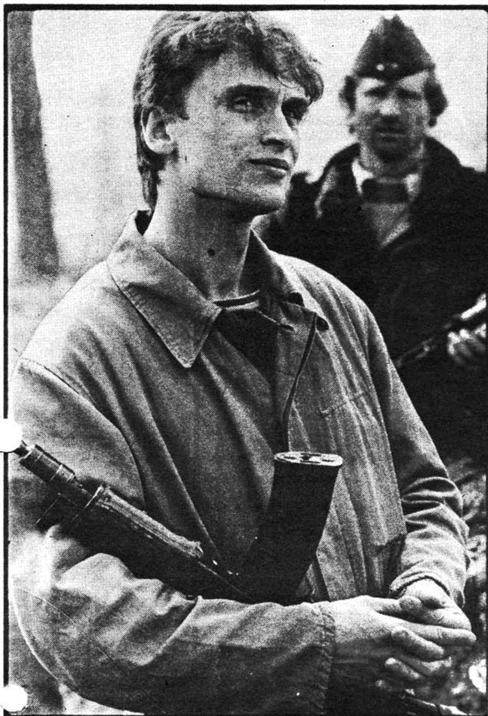
І, як завжди, у таких організаціях, як наша, немає приміщення. Тулимося по кутках, але й звідси, мабуть, незабаром виженуть. Якщо хтось допоможе з робочим приміщенням, будемо дуже вдячні. Бо попереду роботи — непочатий край.

Ось деякі дані: в Україні налічується більш як 10000 інвалідів Чорнобиля, більш як 18000 тих, хто працював у зоні аварії, і більш як 6000 померлих від наслідків атомної трагедії. Лише в Києві — 187 хворих на гостру променеву хворобу. Біда в тому, що інваліди в переважній більшості, крім опромінення, мають ще по 12—15 захворювань. І така людина з геть підірваним здоров'ям не має можливості не тільки фізично заробити собі на хліб, але й вийти на вулицю, аби купити його в магазині. Саме тому почастішали випадки самогубства серед інвалідів Чорнобиля. Лише в Дніпропетровську уже сталося більш ніж 60 таких випадків. Причому вік людей, котрі зважилися на цей фатальний крок — 25—30 років. Є над чим замислитись.

— Не може суспільство, котре так багато говорить про гуманізм, не помічати таких організацій, як ваша. Але ваш Фонд, ваші підприємства й організації навіть не звільнено від сплати податків...

— Отже, одне лікуємо, друге руйнуємо. Останнім часом нас тривожить прагнення керівництва України відійти від положень прийнятого Закону про соцзахист. Тому вже було пікетування на знак протесту. Рада Міжнародного фонду інвалідів Чорнобиля вважає за неприпустиме дискримінацію прав інвалідів, хворих дітей і сімей померлих. А мета у нас одна — об'єднання зусиль всіх інвалідів та сімей померлих у боротьбі за виживання.

Інтерв'ю взяла Алевтина КУХАРЧУК.

ДУБОССАРИ, 10 квітня 1992-го

— Такого ще не було, щоб у цей час наші поля були геть недоглянуті,— сумно сказав мені місцевий селянин і гірко розвів руками.

...На благодатній землі Придністров'я, на жаль, звичними стали постріли, вибухи й похорон. У багатьох місцях Союзу, що розпався, колишні його громадяни, звичайні люди, стали заложниками політики. Зруйнувалась імперія, а слідом за нею, мов у ланцюговій реакції, почали руйнуватися людські долі. Навіщо, заради чого? Ці питання потребують негайного вирішення. Людина, що звикла тримати в руках зброю, відвикає від неї важко. Страшно було бачити зовсім молоденьких хлопців, які тримали на прицілі автоматів своїх учорашніх сусідів, а може, й друзів.

Придністров'я стало ще однією гарячою точкою на карті. Але це не десь там, далеко, а просто біля нашого кордону. І так зване російськомовне населення на чверть складається з українців.

Олександр КЛИМЕНКО.

Фото автора.

Експрес-новини

Міністр закордонних справ ФРН Геншер підписав документ про встановлення дипломатичних відносин між Німеччиною і Грузією.

* * *

У Боснії і Герцеговіні тривають сутички, незважаючи на перемир'я. Угода про припинення вогню була підписана в Сараєво на переговорах між лідерами мусульманської, хорватської і сербської общин республіки з участю посередника від ЄС Котільєро. Попередні перемир'я, оголошені боснійськими властями минулого тижня, ігнорувалися сторонами, що ворогують.

* * *

Керівництво Білого дому висловилося за можливість військової акції проти Іраку, якщо ця країна перешкоджатиме польотам розвідувальних літаків над своєю територією. Ці літаки належать США і оснащені розпізнавальним обладнанням ООН. Вони здійснюють польоти над Іраком з метою виявити хімічний, біологічний, ядерний і балістичний військовий потенціал цієї країни.

* * *

Лівійський лідер Каддафі дав принципову згоду дотримувати резолюцію ООН, яка вимагає від його країни видати двох осіб, котрих звинувачують в організації вибуху американського літака над Шотландією. Каддафі повідомив про це у Тріполі Президентові Єгипту Мубараку, висунувши деякі застереження, про подробиці яких не повідомлялося.

* * *

Міністри закордонних справ Організації американських держав зустрілися у Вашингтоні з метою виробити загальну позицію щодо узурпації влади в Перу Президентом Фухіморі. При підтримці армії він розпустив конгрес і суди, припинив дію Конституції і заарештував лідерів опозиції. За словами Фухіморі, корумповані законодавці і судді блокували його зусилля оздоровити перуанську економіку і розгромити організовану торгівлю наркотиками та маоїстських терористів. Президент США Буш засудив цю акцію і припинив подання Перу негуманітарних видів допомоги.

* * *

Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР) розпочав своє перше щорічне засідання. На дводенній зустрічі в Будапешті зібралися міністри фінансів, керівники центральних банків та інші представники майже 50 країн. Обговорюються теми приватизації, економічної перебудови і конверсії. Нині ЄБРР з капіталом 13 мільярдів доларів розмістив лише 780 мільйонів доларів приблизно в 20 проектах. Це пов'язано, зокрема, з тим, що 60 відсотків фондів, які він надає, спрямовується на приватний сектор, а не на урядові програми. Позики країнам СНД можуть становити до 40 відсотків програм, запланованих на 1992 рік.

* * *

Президент Франції Міттеран відкинув пропозицію з одностороннього ядерного роззброєння його країни. Міжнародна ситуація має породити нові імпульси до ядерного роззброєння. Проте Франція відмовиться від ядерної зброї, якщо за нею підуть інші держави, заявив Міттеран.

ЧИ ДАЛЕКО УКРАЇНА ВІД ХЕЛЬСІНКІ?

Точка зору

Історія сповнена іронії. В 1975 році Хельсінкський Заключний Акт Наради з безпеки і співробітництва в Європі, можливо, з добрими намірами, гостро критикувався деякими спостерігачами, в тому числі українцями діаспори, як такий, що визнавав тодішній статус-кво радянського контролю над половиною Європи. Незважаючи на це, Заключний Акт та викликаний ним процес стали ключовими факторами кончини того самого статус-кво. Лихо — не без добра...

30 січня цього року на празькій зустрічі міністрів закордонних справ країн — членів НБСЄ Україна нарешті стала членом цього важливого зібрання незалежних держав. Але її аж ніяк не можна назвати доти чужою в НБСЄ. Її недавня історія переплетена з процесом НБСЄ (чи то Хельсінкським процесом). Українці, які наприкінці 1970-х і у 1980-х роках сприйняли Хельсінкський Заключний Акт з усією серйозністю, створили Українську Хельсінкську групу, що керувалася стандартами НБСЄ щодо прав людини, для тиску на радянський уряд в цьому питанні. Подібні групи було створено і в інших радянських республіках. Їхні зусилля наштовхувалися на репресії, зокрема жорстокі тюремні ув'язнення, фіналом яких у деяких випадках була смерть (Василь Стус, Олексій Тихий, Юрій Литвин). Але ідеали, за які боролися Хельсінкські спостерігачі, і наполегливий тиск із Заходу в їх підтримку стали поштовхом для демократії і рухів за незалежність поневолених націй. Провідні члени Руху та Української республіканської партії — Чорновіл, Лук'яненко, брати Горині — були ветеранами Хельсінкського руху. І, безсумнівно, основною силою просування України в напрямі до демократії були Рух і демократична опозиція (як би дехто не хотів забути чи применшити цей факт). Інакше кажучи, між Хельсінкським рухом і українською незалежністю є прямий і чіткий зв'язок.

НБСЄ залишається тим форумом, який може служити інтересам України та інших новостворених незалежних держав. Це тому, що цілі Української держави — демократія, поважання людських прав, мирне самовизначення — ідуть нога в ногу з принципами Хельсінкі.

Що я маю на увазі? Поперше, серед найважливіших проблем, які стоять перед Україною, є утвердження її незалежності. Це те питання, яке, цілком імовірно, розглядатиметься на наступній нараді НБСЄ в Хельсінкі. Від України можна чекати використання стандартів НБСЄ, особливо принципів Хельсінкського Заключного Акта, які стосуються недоторканності кордонів, територіальної цілісності та суверенітету, щоб підтримати свої аргументи на користь збереження існуючих кордонів і відкинути іноземні претензії на свою територію (наприклад, претензії Росії на Крим).

Протягом минулого року Україна неодноразово проголошувала і демонструвала, що вона збирається жити згідно з принципами НБСЄ та іншими міжнародними зобов'язаннями щодо прав людини. Її зусилля захистити права національних меншостей і сприяти їх одержанню чітко ілюструють цей намір. Але Україна ще довго усуватиме завали дискредитованої радянської системи. І тут також НБСЄ може стати в пригоді. НБСЄ, і особливо Хельсінкська нарада, може, зокрема, створювати конструктивний політичний тиск на український уряд щодо продовження руху в напрямі до демократії. І можливо, цей вид тиску допоможе протистояти антидемократичним силам і тенденціям.

НБСЄ може бути корисною новоствореним державам і в інших конкретних напрямах, скажімо, допомагаючи вкоріненню ринкової економіки і наведенню правопорядку. Тим більше, що драматичними змінами, які сталися після розпаду радянської імперії, НБСЄ розширила свою діяльність.

Так, Хельсінкська зустріч НБСЄ стане вирішальним форумом для 48 держав, включаючи Україну, оскільки вони прямують від тоталітаризму та імперіалізму до демократії і національного самовизначення.

Орест ДЕЙЧАКІВСЬКИЙ,
член Хельсінкської комісії США з безпеки та співробітництва в Європі.

У дипломатичних колах

«ЯКЩО Я БУДУ ПОСЛОМ...»

Виступаючи минулого тижня в сенатському комітеті у закордонних справах, Р. Попадюк, призначений Президентом США Дж. Бушем першим американським послом в Україні, повідомив про переговори, які тривають, з питання укладення двосторонньої торговельної угоди між США і Україною і залучення до цієї республіки зарубіжних інвестицій. «Ми також домагаємося запевнень від України щодо її імміграційної політики до того, як вирішиться питання про надання їй статусу найбільшого сприяння у торгівлі», сказав він.

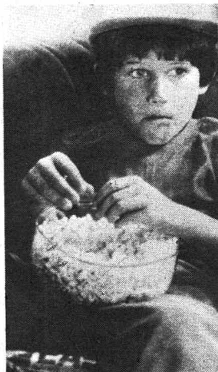
Під час слухань у сенатському комітеті широко обговорювалися питання про ядерний статус України. Зокрема, Р. Попадюк висловив надію, що «Україна виконає взяті на себе зобов'язання» щодо вивезення тактичної ядерної зброї з республіки на територію Росії до 1 липня 1992 року. «Ми домагатимемося від них (України) виконання цієї обіцянки», — додав він. При цьому Р. Попадюк особливо підкреслив, що, на думку адміністрації США, «звільнення України від ядерних озброєнь відповідає її власним інтересам. Розповсюдження ядерної зброї нікому не принесе користі».

Р. Попадюк далі повідомив, що спочатку штат посольства США в Києві буде укомплектований приблизно 25 співробітниками, в тому числі торговим та військовим аташе, двома представниками Інформаційного агентства США (ЮСІА) і, можливо, працівниками Управління міжнародного розвитку. Він також відзначив можливість запрошення в Україну добровольців американського «Корпусу миру». «Це нове посольство (у Києві) і чисельність його персоналу зростатиме», — сказав на завершення Р. Попадюк.

ІТАР—ТАРС.

Погляд

ЛЮБИТЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ? БЕРЕЖІТЬСЯ!

Італійські лікарі виявили нову психічну хворобу — «синдром відеопошуку». Страждають на неї ті, хто цілі вечори проводить перед екраном телевізора. Недарма цих людей прозвали «телевізійними мишами» (за аналогією до «книжкових»). Але такі телемани, як з'ясувалося, не додивляються до кінця жодної передачі, а лише, як у лихоманці, перемикають канали, благо їх за нинішнього розвитку телебачення не перерахуєш.

Медики встановили, що нездорове захоплення часто супроводжується почуттям голоду (на фото — саме такий випадок, коли хлопчик, переживаючи за героїв улюбленого серіалу, може з'їсти цілу миску кукурудзяних пластівців або ще чогось), безсонням, імпотенцією. До того ж телемани перестають спілкуватися з іншими людьми.

Правда, вчені ще не знають, що є основою неврозу — манера дивитися телевізор чи схильність психіки окремої людини. Але попередження медиків все одно стосується всіх.

Фото ТАРС.

Світова преса про нас

Усі політичні сили в колишньому СРСР потребують якомога ширшої міжнародної допомоги. Саме з цього приводу західна допомога знаходить сенс. Вона вже дала можливість натиснути на Україну та інші республіки щодо поділу ядерних озброєнь. Вона має дозволити, особливо враховуючи масштаби, яких вона набирає, вплинути на те, щоб економічні реформи йшли у відповідному річищі. Також не можна забувати, що одержувачі цієї допомоги повинні будуть виказувати неухильну стриманість у національних зіткненнях зі своїми сусідами й у ставленні до свого власного населення в галузі прав людини.

«Монд» (Франція).

* * *

Якщо Чорноморський флот насправді повністю перейде під керування Росії, то стане невідворотним повний розрив відносин між Росією й Україною.

«Іоміурі» (Японія).

* * *

Кравчук, як і досі, зазнає тиску з боку деяких членів українського парламенту, які бачать у ядерних ракетах запоруку серйозного ставлення Заходу до України й свого роду страховку від можливої загрози, що виходить з Росії. Українці також почали підозрювати Захід у тому, що той віддає перевагу ядерній Росії, надаючи їй значнішу допомогу й підтримку. «Створюється враження, що країна, яка не знищить ядерну зброю, одержить більшу підтримку, оскільки, на жаль, сильного поважають більше, аніж правого», — говорить член уряду України В. Антонов.

Телекомпанія «Ей-бі-сі» (США).

Ласкаво просимо!

НІМЦІ, АЛЕ — НАШІ

У рамках підготовки плану переселення радянських німців на землі України, запропонованого Президентом Л. Кравчуком, нашу республіку днями відвідав державний секретар міністерства внутрішніх справ ФРН В. Пріснітц. Його як представника уряду Німеччини цікавили принципи і деталі згаданого проекту. Тому В. Пріснітц, крім зустрічей з урядовцями України, здійснив поїздку до Одеської області, однієї з тих, де розселюватимуться радянські німці.

На прес-конференції за підсумками поїздки представник ФРН назвав основні проблеми, які треба розв'язати для влаштування поселенців в Україні.

По-перше, це питання інвестицій. Вони мають бути спільними — як українськими, так і німецькими, і спрямованими передусім на створення нових робочих місць у регіоні. Кілька фірм ФРН уже розглядають можливість вкласти кошти в розвиток промисловості районів, де житимуть німці. Обговорювалися питання про звільнення цих фірм та спільних підприємств від податків.

Друга важлива проблема — культура і мова. Тобто разом з утворенням робочих місць треба будувати й відкривати німецькі школи, церкви, інші культурні заклади.

І третє. Виходячи з необхідності забезпечення радянських німців житлом, ФРН готова надати Україні допомогу в цій справі, постачаючи так звані «контейнери». Щоб у читачів не виникло неправильне уявлення, треба пояснити, що «контейнери» — це справжні розбірні будинки з усіма зручностями, як на одну людину, так і на сім'ю. Вони являють собою своєрідні «конструктори», з яких можна будувати цілі житлові комплекси. Але було зазначено, що згодом треба будувати стаціонарне житло і ця справа має здійснюватися Україною. Правда, Німеччина готова допомогти окремими будматеріалами.

Як зауважив В. Пріснітц, законодавчі гарантії захисту прав національних меншостей і можливість брати землю в довгострокову оренду створюють сприятливі умови для поселення в Україні радянських німців.

У травні до Києва прибуде делегація офіційних представників ФРН, яка продовжить обговорення конкретних завдань з улаштування переселенців.

Олексій ЄВСІКОВ.

ХАЙ МАЛЕНЬКА, ПРОТЕ СВОЯ

Панорама

Керівництво Киргизстану, як і раніше, вважає політично й економічно недоцільним створення на даному етапі власної армії. Проте якщо власні збройні сили будуть сформовані у більшості держав Співдружності, то республіці теж доведеться зробити аналогічний крок. Такою є офіційна точка зору, висловлена одним із учасників недавньої зустрічі в Києві головою Держкомітету Киргизстану у справах оборони Джанибеком Уметалієвим. Але навіть у цьому випадку киргизстанська армія створюватиметься з урахуванням вибраного республікою принципу державного нейтралітету.

У цей момент Киргизстан вживає зусиль для найшвидшого повернення своїх призовників з держав СНД, які вже мають власні збройні сили. На цю весну визначено кількість новобранців — 11 тисяч чоловік. 4 тисячі з них проходитимуть службу на Батьківщині, решта — у стратегічних силах СНД. Набір до ОЗС Співдружності здійснюватиметься переважно на добровільній основі. Вже підготовлено й передано до парламенту Киргизстану пакет пропозицій про розширення прав його громадян на відстрочку й звільнення від армійської служби, а також проект Закону про соціальний і правовий захист військовослужбовців. Таким чином, республіка намагається пом'якшити гостроту проблем, які виникли в сфері національної оборони, і привести чисельність підрозділів, що дислокуються на її території, у відповідність до її оптимальних потреб.

Це потрібно зробити ще й тому, що з 1,5 мільярда карбованців військового бюджету, визначеного командуванням ОЗС СНД для Киргизстану, республіка спроможна забезпечити лише 668 мільйонів.

Тим часом партія «Еркін Киргизстан» (ЕрК), що об'єднала у своїх лавах творчу інтелігенцію й підприємців, закликала парламентаріїв Киргизстану наслідувати приклад України в питанні військового будівництва. Пропонується визнати право власності на частину військових об'єктів колишнього Союзу, розташованих як на території республіки, так і за її межами.

Якщо СНД розвалиться, «ЕрК» прогнозує варіанти входження Киргизстану у військові блоки з середньоазіатськими республіками, Туреччиною та іншими мусульманськими державами. Головне — не потрапити під п'яту нового «старшого брата». Не виключено, що з початком весняного призову «ЕрК» посилить свій тиск на оборонні відомства республіки.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Власкори повідомляють

Ташкент

ЯКА Ж ДЕРЖАВА БЕЗ УКАЗІВ

Президент Узбекистану Іслам Карімов підписав Указ про створення Комітету в справах релігій при Кабінеті міністрів республіки. Його головою призначено радника муфтія Абдугані Абдулла. Рішення Комітету в межах його компетенції обов'язкові для виконання міністерствами, установами й організаціями.

І ще про один державний документ. Указом Президента створено Вищу атестаційну комісію Узбекистану (ВАК). Експертизою наукових робіт і присудженням вчених ступенів, як відомо, досі займався ВАК колишнього Союзу.

Зульфія РАСУЛІ.

Рига

ЩО ЗАБРАЛИ, ТЕ Й ПОВЕРНУТЬ

Довоєнним підприємцям, торговцям і власникам різних господарських об'єктів чи їхнім спадкоємцям дозволено почати збирати відомості про свою колишню власність. Про це повідомила газета «Дієна». Верховна Рада Латвійської республіки вже наступного тижня затвердить порядок подання заяв на денаціоналізацію власності. Найвірогідніші терміни закінчення реєстрації колишніх підприємців— 20 червня 1992 року. Передбачено, що власники чи їхні спадкоємці зможуть вибрати один з варіантів: повернення майна, компенсація власності чи викуп у випадку, якщо держава після націоналізації вкладала кошти.

Проте багато хто з депутатів вважає 20 червня нереальним строком закінчення реєстрації. Так, депутат Ейнар Цилінскас запропонував перенести цей строк на 1 вересня. Наступного тижня дискусію буде продовжено.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Мінськ

НЕ ВОЗІТЬ МАСЛО УРЯДОВИМИ ЛІТАКАМИ

У Мінському аеропорту відповідні служби конфіскують у пасажирів товари, які не підлягають вивезенню з республіки. Але спритники, які намагаються обійти контроль, завжди знаходяться. Цього разу азербайджанські авіатори спробували переправити у Баку півтонни масла... урядовим літаком. ТУ-134 ремонтувався на місцевому заводі. Бригада працівників цивільної авіації з Азербайджану прибула до Мінська, щоб перегнати лайнер додому. Але перед самим злютом літак було перевірено працівниками КПП. Товар з урядового літака конфісковано.

Віктор ХОРОШКО.

ЕХ, ЧАЙХАНА, Є В ТОБІ ВСЕ

Фотофакт

У кожному куточку землі, де живе рід людський, є свої, притаманні лише цьому краю, явища. За ними, мов за візитними картками, дізнаєшся, де знаходишся. Для Середньої Азії, частини багатоликого Сходу, таким явищем була і залишається чайхана. Хай не думають на Заході, що це лише місце для трапези, де нашвидкуруч випивають склянку напою, щоб бігти далі. Чайхана то не тільки відображення східного образу життя, а й східного мислення.

Знімок Геннадія РАТУШЕНКА.

Треба ж!

КОРУПЦІЯ ЧИ БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ?

Про великі зовнішньоекономічні зловживання ряду міністерств уряду колишнього прем'єр-міністра Гасанова доповів на засіданні Національної Ради Азербайджану заступник республіканського Митного комітету Нурієв.

Згідно з його повідомленням, з республіки в січні цього року вивезено сировини більш як на 30 мільйонів доларів, а ввезено з-за кордону товарів на суму лише 1 мільйон 739 тисяч доларів. За словами Нурієва, в цих операціях замішані міністерства внутрішніх справ, національної безпеки, сільського господарства і управління Азербайджанської залізниці. Він також заявив, що в поїздах, які йшли у Вірменію, митники виявили стратегічні вантажі і зброю.

Наступного дня після виступу Нурієва був звільнений з посади прем'єр-міністр Гасанов і «засланий» до ООН як постпред Азербайджану.

Місцеві політологи висловлюють думку, що це викриття стало приводом для усунення від влади конкурентів голови парламенту Мамедова у майбутній боротьбі за президентський пост.

Бахаддин ГАЗІЄВ.
Баку.

Контакти і контракти

ЗБРОЯ НАДІЙДЕ З РОСІЇ

Днями перший заступник міністра охорони краю Литви Відрінскас відвідав Москву. А прибув він до російської столиці, щоб домовитися про постачання різних видів озброєння для литовської армії. Наявна зброя сил охорони краю дісталася їм у спадщину від ліквідованого раніше КДБ Литви. До цього литовський уряд вже мав домовленість з російськими зброярами про постачання потрібної кількості «калашникових» і «макарових». Але через нестаність внутрішньої ситуації в Росії, замовлення не були виконані.

За словами одного з працівників литовського міністерства охорони краю, свої послуги щодо продажу зброї неодноразово пропонували й торговці із Заходу. Звичайно, оплата у вільноконвертований валюті, з якою у республіці скрутно. Він також повідомив, що міністерство ніколи не купуватиме зброю, викрадену зі складів радянських військових частин.

За озброєнням для своєї армії до Москви їздила й делегація Естонії. В інтерв'ю кореспондентові агентства БНС начальник командування естонських збройних сил Ланеотс заявив, що потрібна республіці зброя буде закуплена у тієї ж Росії. Тільки цього року, додав він, на це буде витрачено близько сорока мільйонів карбованців. Підрозділи естонської армії, формування яких вже почали, дислоковуватимуться на територіях військових баз, що їх полишають колишні радянські частини.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

Закон

ПРО ПРИВАТИЗ
ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМС

Цей Закон встановлює правовий механізм приватизації цілісних майнових комплексів невеликих державних підприємств шляхом їх відчуження на користь одного покупця одним актом купівлі-продажу.

РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Сфера застосування Закону

Сферою застосування Закону є галузі, які підлягають першочерговій приватизації: переробна і місцева промисловість, промисловість будівельних матеріалів, легка і харчова промисловість, будівництво, окремі види транспорту, торгівля і громадське харчування, побутове обслуговування населення, житлово-експлуатаційне і ремонтне господарство.

Відповідно до цього Закону можуть також приватизуватися підприємства інших галузей, якщо вони відповідають вимогам частини першої статті 2 цього Закону, або це передбачено планами їх приватизації. До відносин щодо приватизації невеликих державних підприємств, не врегульованих цим Законом, застосовується Закон України «Про приватизацію майна державних підприємств».

Стаття 2. Об'єкти малої приватизації

1. Об'єктами малої приватизації є цілісні майнові комплекси невеликих державних підприємств, в тому числі об'єкти незавершеного будівництва, балансова вартість яких не перевищує півтора мільйона карбованців, а також частки (паї, акції) у майні підприємств, відновна вартість яких перевищує вказану суму, якщо це передбачено планами приватизації, розробленими згідно із Законом України «Про приватизацію майна державних підприємств».

2. У випадках, коли до складу підприємств входять структурні підрозділи (магазини, перукарні, майстерні тощо), що можуть бути виділені у самостійні підприємства, об'єктами малої приватизації є названі структурні підрозділи.

3. Будівлі (споруди, приміщення) за бажанням покупця приватизуються разом з розташованими в них об'єктами приватизації, якщо на це немає прямої заборони відповідно Фонду державного майна України, Верховної Ради Республіки Крим чи місцевої Ради народних депутатів. При наявності такої заборони зазначені будівлі, споруди, приміщення, а також земельні ділянки, на яких розташовані приватизовані об'єкти, передаються у довгострокову оренду.

4. Не можуть бути об'єктами малої приватизації будівлі або їх окремі частини, які становлять національну, культурну і історичну цінність і перебувають під охороною держави.

5. Заклади культури, приміщення та будівлі соціально-побутового призначення, споруджені на кошти державних підприємств, які обслуговують населені пункти, райони чи мікрорайони у містах, громадські організації чи певні професійні (виробничі) колективи можуть бути вилучені з переліку об'єктів приватизації за рішенням Фонду державного майна України або місцевих органів приватизації.

Стаття 3. Способи малої приватизації

Приватизація об'єктів малої приватизації здійснюється шляхом:

викупу об'єктів, що підлягають приватизації, працівниками цих об'єктів;

продажу на аукціоні, за конкурсом.

Стаття 4. Продавці

Продавцями об'єктів малої приватизації, що перебувають у загальнодержавній та комунальній власності, є відповідно:

Фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва;

органи приватизації, створені місцевими Радами народних депутатів.

Продавцями об'єктів приватизації, що перебувають у власності Республіки Крим, є орган по управлінню її майном, створюваний Верховною Радою Республіки Крим*.

Стаття 5. Покупці

1. Покупцями об'єктів малої приватизації можуть бути фізичні та юридичні особи, які визнаються покупцями відповідно до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств».

2. Не можуть бути покупцями: юридичні особи, серед засновників та учасників яких є хоча б одна юридична особа з будь-якою часткою державної власності;

органи державної влади та управління;

працівники органів приватизації та особи, яким заборонено займатися підприємницькою діяльністю відповідно до Закону Української РСР «Про підприємництво» (крім випадків використання ними приватизаційних паперів).

Стаття 6. Джерела коштів для малої приватизації

1. Об'єкти малої приватизації можуть бути придбані покупцями, які мають право брати участь у приватизації відповідно до цього Закону, за рахунок власних і позичених коштів, а також приватизаційних паперів.

При придбанні об'єкта малої приватизації на суму, що перевищує п'ятдесят мінімальних розмірів заробітної плати, громадянин повинен подати декларацію про доходи.

2. Для фізичних та юридичних осіб інших держав, осіб без громадянства, спільних підприємств, зареєстрованих на території України, оплата за придбання об'єктів малої приватизації здійснюється у вільно конвертованій валюті. Перерахунок вартості об'єктів, що приватизуються, у вільно конвертовану валюту провадиться за спеціально встановленим Національним банком України приватизаційним курсом.

3. Рішенням Фонду державного майна України або відповідних органів приватизації місцевих Рад народних депутатів приватизація окремих об'єктів може здійснюватися громадянами України та створеними ними товариствами покупців виключно за приватизаційні майнові сертифікати, випущені в обіг відповідно до Закону України «Про приватизаційні папери», а також із застосуванням національної валюти (але не більше суми, вказаної у приватизаційному майновому сертифікаті).

Кількість таких об'єктів не може перевищувати 25 відсотків від загальної кількості об'єктів, що приватизуються відповідно до цього Закону.

4. До введення національної валюти України покупці, які мають право брати участь у приватизації відповідно до цього Закону, вправі використовувати для придбання об'єктів приватизації гроші лише шляхом їх безготівкового перерахування з відкритих ними у банках України рахунків. Порядок розрахунків визначається Кабінетом Міністрів України.

5. Кошти, що перебувають у власності трудового колективу, можуть бути використані для придбання об'єктів приватизації лише в тому разі, коли вони передані в особисту власність членів цього колективу відповідно до законодавства України.

Кошти громадських організацій інвалідів можуть бути використані для придбання об'єктів приватизації членами цих організацій у випадках, коли ці об'єкти знаходяться у користуванні громадських організацій інвалідів.

РОЗДІЛ II ПІДГОТОВКА ДО ПРИВАТИЗАЦІЇ

Стаття 7. Визначення переліків об'єктів, що підлягають приватизації відповідно до цього Закону

1. Фонд державного майна України, Верховна Рада Республіки Крим, місцеві Ради народних депутатів затверджують за поданням органів приватизації переліки об'єктів, які перебувають відповідно у загальнодержавній, республіканській (Республіки Крим) і комунальній власності і підлягають:

продажу на аукціоні, за конкурсом, у тому числі із виключним застосуванням майнових сертифікатів і грошових квот, а також вільно конвертованої валюти;

викупу працівниками підприємств, що приватизуються;

іншими способами згідно з Законом України «Про приватизацію майна державних підприємств».

2. Орган приватизації зобов'язаний повідомити адміністрацію підприємства про включення даного підприємства або його структурного підрозділу до одного із зазначених переліків у місячний строк з дня прийняття відповідного рішення.

3. Включення об'єктів малої приватизації до переліків, зазначених у частині першій цієї статті, здійснюється відповідно до Державної та місцевих програм приватизації або з ініціативи відповідних органів приватизації чи покупців.

4. Покупці подають до відповідного органу приватизації заяву про включення підприємства до одного із зазначених у цій статті переліків об'єктів, що підлягають приватизації.

Заява повинна містити:

назву об'єкта малої приватизації, його місцезнаходження;

запропоновані умови купівлі та експлуатації об'єкта.

Разом із заявою покупці — фізичні особи подають:

відомості про особу, домашню адресу, громадянство;

номери рахунків у банківських установах, з яких здійснюватимуться розрахунки за придбаний об'єкт приватизації.

Покупці — юридичні особи подають:

повну назву заявника та його юридичну адресу;

прізвище, ім'я, по батькові керівника;

номери розрахункових рахунків у банківських установах, з яких здійснюватимуться розрахунки за придбаний об'єкт приватизації.

До заяви додаються: документ про внесення плати за подання заяви;

нотаріально посвідчені копії установчих документів, що підтверджують право юридичної особи бути покупцем згідно з цим Законом;

копія договору про сумісну діяльність (для товариств покупців);

декларація про доходи (для громадян) у випадках, передбачених частиною першою статті 6 цього Закону.

Форму заяви та розмір плати за її подання встановлює орган приватизації. При цьому розмір плати за подання заяви не повинен перевищувати половини розміру мінімальної заробітної плати.

Додаткові відомості та документи подаються органу приватизації лише за згодою заявника.

5. Орган приватизації розглядає подану заяву і в разі відсутності підстав для відмови у приватизації включає підприємство до переліків, зазначених у частині першій цієї статті. Результати розгляду не пізніш як через місяць з дня подання заяви доводяться до заявника у письмовій формі.

Відмова у приватизації можлива тільки у випадках, коли:

особа, яка подала заяву, не може бути визнана покупцем підприємства згідно з цим Законом;

є законодавчо встановлене обмеження на приватизацію цього підприємства;

не затверджено переліків, передбачених частиною першою цієї статті.

6. З моменту прийняття рішення про включення об'єкта до одного із переліків, зазначених у частині першій цієї статті, щодо нього припиняється чинність частин третьої, п'ятої, шостої статті 10, частин першої, третьої статті 12, частини другої статті 24, частини третьої статті 25 Закону Української РСР «Про підприємства в Українській РСР» у частині купівлі, продажу, передачі, обміну, здачі в оренду, надання безоплатно, списання майна, випуску та придбання цінних паперів, надання та одержання кредитів у розмірах, що перевищують середньорічний рівень таких операцій за останні три роки. Якщо ці дії необхідні для ефективного функціонування підприємства, що приватизується, вони здійснюються підприємством з дозволу органу приватизації.

Стаття 8. Підготовка об'єкта малої приватизації до продажу

1. З моменту прийняття рішення про приватизацію підприємства здійснюється його підготовка до приватизації.

Підготовка об'єкта малої приватизації до продажу здійснюється органами приватизації, які:

визначають початкову ціну продажу на аукціоні, за конкурсом або ціну продажу об'єкта, що підлягає приватизації шляхом викупу;

готують та публікують інформацію про об'єкти малої приватизації;

проводять реорганізацію або ліквідацію державного підприємства.

Для забезпечення виконання зазначених функцій органи приватизації можуть залучати спеціалістів у порядку і на умовах, передбачених Законом України «Про приватизацію майна державних підприємств».

2. Строк підготовки об'єкта малої приватизації до продажу не повинен перевищувати двох місяців з моменту прийняття рішення про включення його до відповідного переліку об'єктів, що підлягають приватизації.

Стаття 9. Визначення ціни продажу об'єкта малої приватизації

1. Органи приватизації організують проведення інвентаризації майна об'єктів малої приватизації, в ході якої визначається відновна вартість наявних основних фондів і оборотних коштів з урахуванням кредиторської та дебіторської заборгованості підприємства. Акти інвентаризації та оцінки майна об'єкта приватизації підписуються особою, яка відповідає за проведення інвентаризації та здійснення оцінки його майна, та затверджуються керівником органу приватизації.

2. Ціна продажу об'єкта, що підлягає приватизації шляхом викупу, та початкова ціна продажу об'єкта малої приватизації на аукціоні, за конкурсом, визначається як сума відновної вартості наявних основних фондів та вартості обігових коштів з урахуванням кредиторської та дебіторської заборгованості.

3. Фонд державного майна України, Верховна Рада Республіки Крим та місцеві Ради народних депутатів визначають об'єкти малої приватизації, ціна продажу яких шляхом викупу або початкова ціна продажу на аукціоні, за конкурсом встановлюється з урахуванням відновної вартості та потенційної прибутковості підприємства або ринкових цін на його майно на підставі експертної оцінки.

РОЗДІЛ III ПРОДАЖ ОБ'ЄКТА МАЛОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ ШЛЯХОМ ВИКУПУ

Стаття 10. Опублікування переліку об'єктів, що підлягають приватизації шляхом викупу

Відповідний орган приватизації публікує в інформаційному бюлетені та місцевій пресі перелік об'єктів, що підлягають приватизації шляхом викупу.

Перелік повинен містити такі відомості:

назву об'єкта приватизації, його місцезнаходження;

адресу, за якою приймаються заяви на приватизацію;

термін та розмір плати за подання заяви.

Зазначена інформація публікується не пізніше 15 днів з дня прийняття рішення про затвердження переліку об'єктів, що підлягають приватизації шляхом викупу.

Стаття
приватиза
пу праців
та
1. Вику
ватизації
об'єктів п
включен
переліків,
приватиза
пу, ство
ства поку
вало не м
праці
по
зацію не
з дня оп
ку об'єкт
приватиза
пу.
Якщо з
опублікув
переліку,
не пода
коли пра
заяви на
новлений
лягає пре
за конкур
Викуп
зданих в
ся з
ред н
кону Укр
зацію ма
приємств
Викуп
ватизації
застосову
тів, не
за ко
Форму
об'єкта
встановл
ган прива
2. При
ва його
правонаст
прав і об
ваного д
ства.

Стаття
значення
та, що
ції шлях
1. Ці
що під
шля
згід із
кону.
2. Без
власніст
приміщен
3. Із с
куповуєт
понаднор
кошти.
них кош
нено шля
центного
не більш

Статт
прав роз
купі
1. Вик
ватизації
чужено

*Надалі органи, уповноважені виступати продавцями відповідних об'єктів приватизації, іменуються «органи приватизації».

ПОСТАНОВА ВЕ

Про порядок введен
приватизацію невелики
пр

У зв'язку з необхідністю додаткового вивчення питання про введення власної національної валюти Верховна Рада України **постановляє:**

1. Дату введення в дію Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» визначити на засіданні Верховної Ради України у квітні 1992 року.

2. Фонду державного майна України до 1 квітня
1992 ро
дати на
Ради
частино
цього З
тів мало
ребуваю
жавній

3. Ве
публіки
Радам
до 1 кві
визна
тиною
го Зако

Закон України

ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ НЕВЕЛИКИХ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ (МАЛУ ПРИВАТИЗАЦІЮ)

Форму заяви та розмір плати за її подання встановлює орган приватизації. При цьому розмір плати за подання заяви не повинен перевищувати половини розміру мінімальної заробітної плати.

Додаткові відомості та документи подаються органу приватизації лише за згодою заявника.

5. Орган приватизації розглядає подану заяву і в разі відсутності підстав для відмови у приватизації включає підприємство до переліків, зазначених у частині першій цієї статті. Результати розгляду не пізніш як через місяць з дня подання заяви доводяться до заявника у письмовій формі.

Відмова у приватизації можлива тільки у випадках, коли:

особа, яка подала заяву, не може бути визнана покупцем підприємства згідно з цим Законом;

є законодавчо встановлене обмеження на приватизацію цього підприємства;

не затверджено переліків, передбачених частиною першою цієї статті.

6. З моменту прийняття рішення про включення об'єкта до одного із переліків, зазначених у частині першій цієї статті, щодо нього припиняється чинність частин третьої, п'ятої, шостої статті 10, частин першої, третьої статті 12, частини другої статті 24, частини третьої статті 25 Закону Української РСР «Про підприємства в Українській РСР» у частині купівлі, продажу, передачі, обміну, здачі в оренду, надання безоплатно, списання майна, випуску та придбання цінних паперів, надання та одержання кредитів у розмірах, що перевищують середньорічний рівень таких операцій за останні три роки. Якщо ці дії необхідні для ефективного функціонування підприємства, що приватизується, вони здійснюються підприємством з дозволу органу приватизації.

Стаття 8. Підготовка об'єкта малої приватизації до продажу

1. З моменту прийняття рішення про приватизацію підприємства здійснюється його підготовка до приватизації.

Підготовка об'єкта малої приватизації до продажу здійснюється органами приватизації, які:

визначають початкову ціну продажу на аукціоні, за конкурсом або ціну продажу об'єкта, що підлягає приватизації шляхом викупу;

готують та публікують інформацію про об'єкти малої приватизації;

проводять реорганізацію або ліквідацію державного підприємства.

Для забезпечення виконання зазначених функцій органи приватизації можуть залучати спеціалістів у порядку і на умовах, передбачених Законом України «Про приватизацію майна державних підприємств».

2. Строк підготовки об'єкта малої приватизації до продажу не повинен перевищувати двох місяців з моменту прийняття рішення про включення його до відповідного переліку об'єктів, що підлягають приватизації.

Стаття 9. Визначення ціни продажу об'єкта малої приватизації

1. Органи приватизації організують проведення інвентаризації майна об'єктів малої приватизації, в ході якої визначається відновна вартість наявних основних фондів і оборотних коштів з урахуванням кредиторської та дебіторської заборгованості підприємства. Акти інвентаризації та оцінки майна об'єкта приватизації підписуються особою, яка відповідає за проведення інвентаризації та здійснення оцінки його майна, та затверджуються керівником органу приватизації.

2. Ціна продажу об'єкта, що підлягає приватизації шляхом викупу, та початкова ціна продажу об'єкта малої приватизації на аукціоні, за конкурсом, визначається як сума відновної вартості наявних основних фондів і вартості обігових коштів з урахуванням кредиторської та дебіторської заборгованості.

3. Фонд державного майна України, Верховна Рада Республіки Крим та місцеві Ради народних депутатів визначають об'єкти малої приватизації, ціна продажу яких шляхом викупу або початкова ціна продажу на аукціоні, за конкурсом встановлюється з урахуванням відновної вартості та потенційної прибутковості підприємства або ринкових цін на його майно на підставі експертної оцінки.

РОЗДІЛ III
ПРОДАЖ ОБ'ЄКТА МАЛОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ ШЛЯХОМ ВИКУПУ

Стаття 10. Опублікування переліку об'єктів, що підлягають приватизації шляхом викупу

Відповідний орган приватизації публікує в інформаційному бюлетені та місцевій пресі перелік об'єктів, що підлягають приватизації шляхом викупу.

Перелік повинен містити такі відомості:

назву об'єкта приватизації, його місцезнаходження;

адресу, за якою приймаються заяви на приватизацію;

термін та розмір плати за подання заяви.

Зазначена інформація публікується не пізніше 15 днів з дня прийняття рішення про затвердження переліку об'єктів, що підлягають приватизації шляхом викупу.

Стаття 11. Продаж об'єкта приватизації шляхом викупу працівниками цього об'єкта

1. Викуп об'єктів малої приватизації працівниками цих об'єктів проводиться за умов:

включення цих об'єктів до переліків, що підлягають приватизації шляхом викупу, створення ними товариства покупців, яке б об'єднувало не менш як 50 відсотків працю[illegible]их;

по[illegible] заяви приватизацію не пізніш [illegible] за 15 днів з дня опублікування переліку об'єктів, що підлягають приватизації шляхом викупу.

Якщо заява була подана до опублікування зазначеного переліку, то повторна заява не подається. У випадках, коли працівники не подали заяви на приватизацію у встановлений термін, об'єкт підлягає продажу на аукціоні, за конкурсом.

Викуп майна підприємств, зданих в оренду, проводиться з [illegible]держанням [illegible]имог, перед[illegible]них стат[illegible] 17 Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств».

Викуп об'єктів малої приватизації іншими покупцями застосовується щодо об'єктів, н[illegible]оданих [illegible] аукціоні, за ко[illegible]сом.

Форм[illegible] та пор[illegible]ок викупу об'єкта іншими покупцями встановлює відповідний орган приватизації.

2. При викупі підприємства його новий власник стає правонаступником майнових прав і обов'язків приватизованого державного підприємства.

Стаття 12. Особливості визначення ціни продажу об'єкта, що підлягає приватизації шляхом викупу

1. Ціна продажу об'єкта, що підлягає приватизації шля[illegible] викупу, в[illegible]чається згід[illegible]із статтею [illegible]цього Закону.

2. Безоплатна передача у власність будівель (споруд, приміщень) не допускається.

3. Із складу майна, що викуповується, виключаються понаднормативні оборотні кошти. Використання вказаних коштів може бути здійснено шляхом надання безпроцентного кредиту на строк не більше трьох років.

Стаття 13. Обмеження прав розпорядження при викупі

1. Викуплений об'єкт приватизації не може бути відчужено (продано, передано безоплатно, подаровано тощо) до введення національної валюти України.

РОЗДІЛ IV
ПРОДАЖ ОБ'ЄКТІВ МАЛОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ НА АУКЦІОНІ, ЗА КОНКУРСОМ

Стаття 14. Продаж на аукціоні

Продаж об'єктів малої приватизації на аукціоні полягає у прямій передачі права власності покупцю, який запропонував у ході торгів найвищу ціну.

Стаття 15. Продаж за конкурсом

Продаж об'єктів малої приватизації за конкурсом полягає у передачі права власності покупцю, який запропонував найкращі умови подальшої експлуатації об'єкта або за рівних умов — найвищу ціну.

Стаття 16. Інформація про об'єкти, що підлягають продажу на аукціоні, за конкурсом

1. Інформація про об'єкти, що підлягають продажу на аукціоні, за конкурсом, повинна містити такі відомості:

назву об'єкта приватизації, його місцезнаходження;

обсяг та основну номенклатуру продукції (робіт, послуг), у тому числі експортної;

кількість та склад робочих місць;

баланс активів і пасивів, рентабельність за останні три роки;

відомості про будівлі (споруди, приміщення) та земельну ділянку, на якій розташований об'єкт, умови користування ними;

початкову ціну продажу, умови продажу та експлуатації об'єкта, в тому числі платіжні засоби, за допомогою яких здійснюватимуться розрахунки за придбані об'єкти;

суму застави;

назву банку, адресу та номер рахунку, відкритого для розрахунків за придбані об'єкти приватизації;

кінцевий термін прийняття заяви;

час та місце особистого ознайомлення з об'єктом;

час та місце проведення аукціону, конкурсу; адресу, номер телефону, час роботи служби по організації аукціону, конкурсу;

іншу інформацію, яку визначає орган приватизації.

Зазначена інформація публікується не пізніш як за 30 календарних днів до дати проведення аукціону, конкурсу в інформаційних бюлетенях органів приватизації та місцевій пресі.

2. Обов'язковій публікації підлягає також інформація про остаточну ціну та інші результати продажу об'єкта приватизації на аукціоні, за конкурсом.

Інформація публікується протягом 15 календарних днів з моменту оголошення (прийняття) рішення про продаж об'єкта.

Стаття 17. Умови участі покупців в аукціоні, конкурсі

1. Продаж об'єктів приватизації на аукціоні, за конкурсом здійснюється при наявності не менш як трьох покупців. Товариство покупців бере участь в аукціоні, конкурсі в особі її уповноваженого представника.

2. Фонд державного майна України, Верховна Рада Республіки Крим та місцеві Ради народних депутатів мають право встановлювати додаткові умови участі покупців в аукціоні, конкурсі, що не суперечить цілям і змісту цього Закону.

3. Для реєстрації як учасників аукціону, конкурсу покупці сплачують встановлений органом приватизації реєстраційний внесок, розмір якого не може перевищувати розміру мінімальної заробітної плати (якщо об'єкт продається за вільно конвертовану валюту — двадцять доларів), а також вносять заставу у розмірі 10 відсотків початкової ціни продажу. Застава використовується у тому разі, коли початкова ціна продажу перевищує двадцять тисяч карбованців. Застава вноситься шляхом безготівкового перерахування на відповідний розрахунковий рахунок.

Якщо покупець висловлює бажання брати участь у купівлі кількох об'єктів, то розмір застави визначається на основі суми початкової ціни цих об'єктів.

4. Після закінчення аукціону, конкурсу застава у 10-денний строк повертається усім учасникам аукціону, конкурсу. Покупцеві, який придбав об'єкт приватизації, сума застави після вирахування державного мита зараховується при кінцевих розрахунках.

5. Фізична або юридична особа (товариство покупців), що бажає зареєструватись як учасник аукціону, конкурсу, повинна мати при собі:

документ, що посвідчує фізичну особу або представника юридичної особи, їх повноваження;

квитанцію про сплату реєстраційного внеску;

документ про внесення застави;

декларацію про доходи, у випадках, коли початкова ціна об'єкта продажу перевищує мінімальний рівень, встановлений частиною першою статті 6 цього Закону;

договір про сумісну діяльність (для товариства покупців).

6. Відомості про учасників аукціону, конкурсу заносяться до книги реєстрації окре-

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)»

У зв'язку з необхідністю додаткового вивчення питання про введення власної національної валюти Верховна Рада України **постановляє:**

1. Дату введення в дію Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» визначити на засіданні Верховної Ради України у квітні 1992 року.

2. Фонду державного майна України до 1 квітня 1992 року підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України передбачені частиною першою статті 7 цього Закону переліки об'єктів малої приватизації, що перебувають у загальнодержавній власності.

3. Верховній Раді Республіки Крим і місцевим Радам народних депутатів до 1 квітня 1992 року:

визначити передбачені частиною першою статті 7 цього Закону переліки об'єктів малої приватизації, що перебувають у республіканській (Республіка Крим) та комунальній власності;

подати Фонду державного майна України пооб'єктний перелік майна, що перебуває у їх власності і підлягає приватизації.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ
6 березня 1992 року

України

ЦІЮ НЕВЕЛИКИХ В (МАЛУ ПРИВАТИЗАЦІЮ)

дає об'єкта яхом вику- цього об'єк-

в малої при- иками цих ся за умов: б'єктів до підлягають яхом вику- ими товари- е б об'єдну- 50 відсотків

приваті- за 15 днів перелі- підлягають яхом вику-

подана до вазначеного орна заява випадках, не подали у вста- об'єкт під- а аукціоні,

дприємств, проводить- чмог, пе- 17 За- приваті- авних під-

малої при- покупцями до об'єк- аукціоні,

ок викупу покупцями дний ор-

дприємст- ник стає майнових риватизо- підприєм-

нвості ви- жу об'єк- риватиза-

об'єкта, иватизації часться цього За-

редача у (споруд, ускається. а, що ви- ючаються оборотні вказа- ти здійс- безпро- а строк в.

бмеження при ви-

'єкт при- бути від- передано

безоплатно, подаровано тощо) до введення національної валюти України.

РОЗДІЛ IV
ПРОДАЖ ОБ'ЄКТІВ МАЛОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ НА АУКЦІОНІ, ЗА КОНКУРСОМ

Стаття 14. Продаж на аукціоні

Продаж об'єктів малої приватизації на аукціоні полягає у прямій передачі права власності покупцю, який запропонував у ході торгів найвищу ціну.

Стаття 15. Продаж за конкурсом

Продаж об'єктів малої приватизації за конкурсом полягає у передачі права власності покупцю, який запропонував найкращі умови подальшої експлуатації об'єкта або за рівних умов — найвищу ціну.

Стаття 16. Інформація про об'єкти, що підлягають продажу на аукціоні, за конкурсом

1. Інформація про об'єкти, що підлягають продажу на аукціоні, за конкурсом, повинна містити такі відомості:

назву об'єкта приватизації, його місцезнаходження;

обсяг та основну номенклатуру продукції (робіт, послуг), у тому числі експортної;

кількість та склад робочих місць;

баланс активів і пасивів, рентабельність за останні три роки;

відомості про будівлі (споруди, приміщення) та земельну ділянку, на якій розташований об'єкт, умови користування ними;

початкову ціну продажу, умови продажу та експлуатації об'єкта, в тому числі платіжні засоби, за допомогою яких здійснюватимуться розрахунки за придбані об'єкти;

суму застави;

назву банку, адресу та номер рахунку, відкритого для розрахунків за придбані об'єкти приватизації;

кінцевий термін прийняття заяви;

час та місце особистого ознайомлення з об'єктом;

час та місце проведення аукціону, конкурсу; адресу, номер телефону, час роботи служби по організації аукціону, конкурсу;

іншу інформацію, яку визначає орган приватизації.

Зазначена інформація публікується не пізніш як за 30 календарних днів до дати проведення аукціону, конкурсу в інформаційних бюлетенях органів приватизації та місцевій пресі.

2. Обов'язковій публікації підлягає також інформація про остаточну ціну та інші результати продажу об'єкта приватизації на аукціоні, за конкурсом.

Інформація публікується протягом 15 календарних днів з моменту оголошення (прийняття) рішення про продаж об'єкта.

Стаття 17. Умови участі покупців в аукціоні, конкурсі

1. Продаж об'єктів приватизації на аукціоні, за конкурсом здійснюється при наявності не менш як трьох покупців. Товариство покупців бере участь в аукціоні, конкурсі в особі її уповноваженого представника.

2. Фонд державного майна України, Верховна Рада Республіки Крим та місцеві Ради народних депутатів мають право встановлювати додаткові умови участі покупців в аукціоні, конкурсі, що не суперечить цілям і змісту цього Закону.

3. Для реєстрації як учасників аукціону, конкурсу покупці сплачують встановлений органом приватизації реєстраційний внесок, розмір якого не може перевищувати розміру мінімальної заробітної плати (якщо об'єкт продається за вільно конвертовану валюту — двадцять доларів), а також вносять заставу у розмірі 10 відсотків початкової ціни продажу. Застава використовується у тому разі, коли початкова ціна продажу перевищує двадцять тисяч карбованців. Застава вноситься шляхом безготівкового перерахування на відповідний розрахунковий рахунок.

Якщо покупець висловлює бажання брати участь у купівлі кількох об'єктів, то розмір застави визначається на основі суми початкової ціни цих об'єктів.

4. Після закінчення аукціону, конкурсу застава у 10-денний строк повертається усім учасникам аукціону, конкурсу. Покупцеві, який придбав об'єкт приватизації, сума застави після вирахування державного мита зараховується при кінцевих розрахунках.

5. Фізична або юридична особа (товариство покупців), що бажає зареєструватись як учасник аукціону, конкурсу, повинна мати при собі:

документ, що посвідчує фізичну особу або представника юридичної особи, їх повноваження;

квитанцію про сплату реєстраційного внеску;

документ про внесення застави;

декларацію про доходи, у випадках, коли початкова ціна об'єкта продажу перевищує мінімальний рівень, встановлений частиною першою статті 6 цього Закону;

договір про сумісну діяльність (для товариства покупців).

6. Відомості про учасників аукціону, конкурсу заносяться до книги реєстрації окремо щодо кожного об'єкта, який підлягає приватизації, і повинні містити:

порядковий номер (відповідно до реєстрації);

прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи або представника юридичної особи (назву юридичної особи);

номер рахунку, назву та адресу банківської установи, до якої зроблено внески.

7. Кінцевий термін прийняття заяв на участь в аукціоні — три дні до початку аукціону, для участі у конкурсі — сім днів до початку проведення конкурсу.

Стаття 18. Порядок проведення аукціону

1. Аукціон проводиться відповідним органом приватизації або уповноваженою ним юридичною особою.

2. Уповноважена особа діє відповідно до угоди з органом приватизації. Угода повинна передбачати:

строки проведення аукціону;

початкову ціну продажу і порядок її зниження;

розмір і порядок виплати винагороди;

взаємні зобов'язання, умови розірвання угоди і майнову відповідальність сторін;

інші умови на розсуд сторін договору.

3. Для участі в аукціоні покупці одержують квитки учасників аукціону, які повинні містити такі відомості:

номер, під яким покупець бере участь у торгах;

назву об'єкта (об'єктів), у торгах якого бере участь покупець;

умови проведення аукціону.

На публічних торгах можуть бути присутні й інші особи, якщо вони внесуть вхідну плату. Розмір вхідної плати визначається органом приватизації.

4. Аукціон проводиться безпосередньо ведучим (ліцітатором). Ліцітатор описує об'єкт приватизації та умови його продажу. Початком торгів вважається момент оголошення початкової ціни продажу об'єкта. Якщо протягом трьох хвилин після оголошення не буде запропоновано більш високу ціну, ліцітатор одночасно з ударом молотка робить оголошення про придбання об'єкта тією особою, яка запропонувала найвищу ціну.

5. Якщо у ході аукціону протягом трьох хвилин після оголошення початкової ціни продажу не з'являються покупці, готові придбати об'єкт приватизації відповідно до умов угоди з органом приватизації, ліцітатор має право знизити ціну об'єкта, але не більш як на 30 відсотків. Якщо після зниження ціни об'єкт не вдається продати, торги припиняються.

6. Під час аукціону ведеться протокол, до якого заносяться початкова ціна продажу об'єкта, пропозиції учасників аукціону, відомості про учасників аукціону, результат торгів (ціна продажу, відомості про фізичну або юридичну особу, яка одержала право на придбання об'єкта).

Протокол підписується ліцітатором та фізичною особою (представником юридичної особи), яка одержала право на придбання.

Протокол надсилається відповідному органу приватизації.

Стаття 19. Порядок проведення конкурсу

1. Відбір покупців за конкурсом здійснює конкурсна комісія, яка створюється органом приватизації. Комісія створюється із спеціалістів, експертів та представника місцевої Ради народних депутатів (у разі продажу об'єкта комунальної власності). Кількість членів комісії може становити від 5 до 9 чоловік. Голова комісії призначається відповідним органом приватизації.

Комісія діє за угодою з органом приватизації.

2. Конкурсна комісія визначає умови та термін проведення конкурсу.

До умов конкурсу можуть бути віднесені:

початкова ціна продажу об'єкта;

впровадження заходів щодо захисту навколишнього середовища, дотримання екологічних норм чи найкращих екологічних наслідків експлуатації об'єкта;

зобов'язання щодо збереження спеціалізації підприємства;

інші умови на розсуд конкурсної комісії. Умови конкурсу затверджує відповідний орган приватизації.

3. Для участі в конкурсі покупець подає до конкурсної комісії план приватизації об'єкта, який повинен включати:

назву і місцезнаходження об'єкта;

відомості про покупця;

запропоновану покупцем ціну продажу об'єкта;

зобов'язання щодо умов конкурсу;

додаткові зобов'язання щодо подальшої експлуатації об'єкта.

4. Конкурс здійснюється у два етапи. На першому етапі оголошується попередній переможець конкурсу. Інформація про його пропозиції доводиться до всіх учасників конкурсу. Якщо протягом п'яти робочих днів від них не надходять додаткові пропозиції, то попередній переможець оголошується остаточним переможцем.

При наявності інших пропозицій проводиться додаткове засідання конкурсної комісії, яка розглядає додаткові пропозиції учасників конкурсу та визначає остаточного переможця.

Працівники підприємства, які створили товариство покупців і беруть участь у конкурсі, за інших рівних умов мають пріоритетне право на його придбання.

5. Засідання конкурсної комісії є закритими. Рішення про вибір попереднього та остаточного переможця конкурсу приймається 2/3 голосів присутніх членів комісії.

6. Ціна продажу визначається у ході конкурсного розгляду. Продаж об'єкта не може здійснюватися за ціною, нижчою 70 відсотків за його початкову ціну.

7. Після закінчення засідання конкурсною комісією складається протокол, в якому зазначаються такі відомості:

умови конкурсу;

пропозиції учасників конкурсу;

мотивації вибору переможця; відомості про учасників конкурсу.

Протокол підписується усіма членами конкурсної комісії та надсилається відповідному органу приватизації.

Результати конкурсу затверджує орган приватизації.

Стаття 20. Продаж на аукціоні, за конкурсом із застосуванням приватизаційних майнових сертифікатів

Продаж на аукціоні, за конкурсом із застосуванням приватизаційних майнових сертифікатів здійснюється у порядку, передбаченому цим Законом, з урахуванням таких особливостей:

право участі мають тільки громадяни України та створені ними товариства покупців;

платіжними засобами є тільки приватизаційні майнові сертифікати та національна валюта у межах квот, встановлених органами приватизації;

продажу підлягають тільки об'єкти, включені до відповідного переліку, передбаченого статтею 7 цього Закону.

Стаття 21. Продаж на аукціоні, за конкурсом за вільно конвертовану валюту

Продаж на аукціоні, за конкурсом за вільно конвертовану валюту здійснюється у порядку, передбаченому цим Законом, з урахуванням таких особливостей:

право участі мають будь-які покупці, що можуть бути визнані такими згідно із статтею 5 цього Закону;

платіжним засобом є вільно конвертована валюта;

продажу підлягають тільки об'єкти, включені до відповідного переліку, передбаченого статтею 7 цього Закону.

Стаття 22. Припинення та визнання недійсними угод, укладених на аукціоні, конкурсі

1. Аукціон, конкурс може бути припинено і об'єкт знімається з торгів, конкурсного відбору на вимогу будь-якого з його учасників або органу приватизації у випадках, коли:

не виконано вимог щодо змісту інформації, передбаченої статтею 16 цього Закону, та терміну її опублікування;

об'єкт включено до переліків приватизації з порушенням законодавства;

покупець не визнається як такий згідно з законодавством про приватизацію;

істотно порушувались інші правила оголошення та проведення аукціону, конкурсу, передбачені цим Законом.

2. Зазначені порушення можуть бути підставою для визнання судом недійсними угод, укладених на аукціоні, конкурсі. Заява про визнання угод недійсними подається будь-ким з учасників аукціону, конкурсу або органу приватизації у місячний строк з дати проведення аукціону, завершення конкурсу.

Стаття 23. Повторний продаж об'єкта на аукціоні, за конкурсом

1. Орган приватизації складає переліки об'єктів, не проданих або знятих з аукціонів, конкурсів, та приймає рішення про повторний їх продаж на аукціоні, за конкурсом або їх приватизацію шляхом викупу іншими покупцями, продажу часток (акцій, паїв), ліквідації тощо.

2. При повторному проведенні аукціону, конкурсу можлива зміна умов продажу, включаючи початкову ціну.

В цьому разі початкову ціну може бути зменшено до початку та протягом торгів не більш як на 30 відсотків.

Повторний аукціон, конкурс проводиться відповідно до порядку, визначеного цим Законом.

(Закінчення на 14 стор.).

...ОЇ РАДИ УКРАЇНИ

...Закону України «Про ...вних підприємств (малу ...ю)»

ати і по- Верховної редбачені статті 7 об'єк- і, що пе- льнодер-

ді Рес- місцевим депутатів у:

чені час- ті 7 цьо- об'єктів малої приватизації, що перебувають у республіканській (Республіка Крим) та комунальній власності;

подати Фонду державного майна України пооб'єктний перелік майна, що перебуває у їх власності і підлягає приватизації.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ.

м. Київ
6 березня 1992 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ПРИВАТИЗАЦІЮ НЕВЕЛИКИХ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ (МАЛУ ПРИВАТИЗАЦІЮ)

(Закінчення. Початок на 12-й і 13-й стор.).

РОЗДІЛ V ВСТУП У ПРАВА ВЛАСНОСТІ І ПОРЯДОК РОЗРАХУНКІВ ЗА ПРИДБАНЕ МАЙНО

Стаття 24. Право власності

1. До покупця, який придбав на аукціоні, конкурсі об'єкт приватизації, переходить право володіння, користування і розпорядження цим об'єктом з моменту удару молотка ліцитатора або підписання протоколу засідання конкурсної комісії про визначення остаточного переможця, при викупі підприємства — з дати прийняття органом приватизації рішення про викуп.

Стаття 25. Договір купівлі-продажу

1. Право власності на державне майно підтверджується договором купівлі-продажу, який укладається між покупцем та уповноваженим представником відповідного органу приватизації.

Договір купівлі-продажу державного майна підлягає нотаріальному посвідченню.

2. Договір включає:

назву підприємства, його адресу;

відомості про продавця та покупця;

остаточну ціну продажу об'єкта на аукціоні, за конкурсом або розмір викупу;

взаємні зобов'язання продавця і покупця;

номери їх розрахункових рахунків;

назви і адреси банківських установ;

умови внесення платежів.

3. До договору включаються зобов'язання сторін, які були визначені умовами аукціону, конкурсу чи викупу.

4. Договір купівлі-продажу є підставою для внесення коштів у банківську установу на обумовлений договором рахунок як оплату за придбаний об'єкт приватизації.

Покупець зобов'язаний внести зазначені платежі протягом 30 календарних днів з моменту переходу до нього права власності на об'єкт приватизації. Термін оплати може бути продовжено ще на 30 календарних днів за умови оплати не менше 50 відсотків ціни продажу.

5. Після оплати повної ціни продажу об'єкта або передбаченого договором першочергового внеску уповноважений представник органу приватизації і новий власник підписують акт передачі майна державного підприємства.

6. Договір купівлі-продажу підлягає реєстрації місцевою Радою народних депутатів.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
6 березня 1992 року

ВІДОМІ І НЕВІДОМІ

«Конче потрібно повернути Україні імена великих діячів, митців та вчених, «привласнених» іншими культурами», — цілком справедливо зауважив президент Міжнародної асоціації україністів Іван Дзюба.

Із забуття

Так уже повелося, що про українських письменників — гордість нації — ми знаємо набагато більше, ніж про світил української науки, хоч серед них було немало таких, чиїми відкриттями пишається світ. Варто лише згадати Юрія Дрогобича, видатного філософа, астронома і медика середини XV століття, ректора Болонського університету; Михайла Остроградського, чиє ім'я ще за життя сяяло зіркою першої величини в сузір'ї найвидатніших математиків планети; донині не застаріли підручники з механіки всесвітньовідомого академіка Степана Тимошенка. На жаль, мало хто сьогодні може розповісти про феномен видатного економіста Михайла Тугана-Барановського, праці якого лауреат Нобелівської премії, професор Темпельського університету (США) І. Коропецький назвав «справжнім золотом». Шкода, що ми не зуміли ним як слід розпорядитися.

Були серед наших земляків і ті, хто своїми винаходами, розробками наблизив день польоту в космос першого землянина; приміром, Юрій Кондратюк (Олександр Шаргей), завдяки якому стала можливою висадка американських астронавтів на Місяць, конструктор космічних систем Сергій Корольов, конструктор турбореактивних двигунів академік Архип Люлька...

Воістину мав рацію перший президент Української Народної Республіки Михайло Грушевський, який говорив, що «не самою зброєю, не самою дипломатією здобувають і закріплюють свою свободу і самостійність поневолені народи! Фальшиву репутацію некультурності, котру нам під час революції утворили наші вороги і всіма силами підтримують, ми оплатили не менш тяжко, ніж брак воєнної сили». Чимало українських вчених були безпідставно репресовані в лихі роки сталінського беззаконня. Так, скажімо, колись весь науковий світ знав про визначний доробок академіка Михайла Кравчука, вченого в галузі теорії диференціальних та інтегральних рівнянь, теорії ортогональних та унітарних перетворень, який разом з академіком Калиновичем уклав тритомний український математичний словник. Проте ім'я цього волинянина надто надовго було вилучене з історії вітчизняної математики. Сумна колимська доля спіткала Михайла Пилиповича та його учня — майбутнього академіка С. Корольова: їм довелося розвивати космічну науку в беріївських «шарашках». За далеко не точними підрахунками, майже двісті вчених-українців наприкінці XIX — початку XX століття працювали за кордоном і користувалися неабияким авторитетом у науковому світі. Недаремно ж бо на честь одного з них, Івана Пулюя, попередника Вільгельма Рентгена, в Чехо-Словаччині й Австрії на будинках, де він мешкав, встановлено меморіальні дошки з написом про те, що «тут жив український вчений і дослідник професор Іван Пулюй».

На жаль, Батьківщина поки що не спромоглася вшанувати цих національних героїв. Шлях їхнього наукового пошуку й успіху поки що не мічений в Україні ні меморіалами, ні музеями, ні добрим словом.

Олег РОМАНЧУК, член Спілки письменників України.

ВІД ТУМу ДО «ПРОСВІТИ»,

або Чому чиниться спротив реорганізації товариства?

Компетентна думка

Товариство української мови виникло на початку перебудовчих процесів як перше національно-демократичне громадсько-просвітницьке товариство. Фактично, це було організаційне оформлення загальноукраїнської національно-демократичної опозиції до тодішнього комуністичного й колоніального правління в Україні. Себто вже із самого початку справжні цілі й методи товариства виходили далеко за межі суто мовних проблем. Проблема мови стала лише приводом для загальнонаціональної консолідації, викликом на бій для тодішньої антинародної влади й україноненависницької ідеології. І в цьому бою ТУМ одержав безсумнівну перемогу. Безсумнівну тому, що незважаючи на недосконалість тодішнього Закону про мови, сам факт його прийняття утвердив моральний авторитет української мови.

Реальна діяльність ТУМу зразу ж вийшла за межі суто мовних питань. Добре це чи погано? Звичайно, Закон про мови вийшов недосконалий і декларативний. Однак, оглядаючись назад, бачимо, що саме ця компромісність і невизначеність Закону врятувала Україну від жорсткого протистояння за мовною й національною ознакою.

У нас не виник інтерфронт. Не виник, попри всі потуги партапарату, КДБ, емісарів з Росії. Адже саме на мовному питанні з'явився драматичний розкол у Прибалтиці, саме занадто сильна концентрація національних зусиль на мові в Молдові дала можливість спровокувати кривавий конфлікт у Придністров'ї.

Так що ж, друзі, спробуємо повторити цей небезпечний варіант і в Україні? Саме до цього може призвести намагання спинити природний процес змін у ТУМі-«Просвіті», зміну його тактики й стратегії згідно з новими суспільними та історичними умовами. Власне, ця зміна була юридично зафіксована на останній конференції Товариства, яка затвердила нові статут і назву. І саме результати цієї конференції викликали гарячу дискусію в пресі й низових осередках «Просвіти». А негативне ставлення до цих змін висувається деким як привід до нагнітання конфлікту й фактичного розколу в товаристві «Просвіта».

Рішення конференції, яка юридично оформила той статус ТУМу, до якого він прагнув від самого початку, оголошується неправильним і ведеться широка агітація за консервацію саме того вузькоспеціалізованого мовного напряму діяльності, у який намагалися «запхати» товариство компартійні наглядачі й спеціалісти по створенню міжнаціональних конфліктів.

Так, стан державної української мови у нашій незалежній державі справді ганебний. Одначе ми отримали дві надзвичайно важливі гарантії для того, щоб бути певними у прекрасному майбутньому нашої мови: нашу державність і, що надзвичайно важливо, — не вороже, а навпаки, доброзичливе, приязне ставлення до української мови переважної більшості російськомовного населення. Так, справді, залишки колишнього апарату й шовіністи на місцях чинять шалений опір, особливо на Сході та Півдні. Але їхня поразка — це справа лише часу. Життя, потреби людей, демократизація, продумана й цілеспрямована робота нашого товариства «Просвіта» поставлять усе на свої місця.

Ми не можемо ризикувати злагодою й спокоєм в Україні саме тому, що не маємо права ризикувати майбутнім української мови. Адже не секрет, що саме ця злагода є найбільшим лихом для наших ворогів як за межами, так і всередині України. Не секрет і те, що шовіністичні проімперські сили ще не втратили надії зібрати свої брудні а, можливо, і криваві плоди саме на ниві мовних суперечок.

Нові умови вимагають нових структур, нових методів і нових людей. В умовах краху командної системи вже неможливо боротися за українську мову шляхом постанов, наказів, законів тощо. Націленість ТУМу на перших порах саме на таку тактику була наслідком хибної віри у вічність цієї командної системи, зневірою у можливість досягнення повної незалежності України і врешті-решт бажанням зняти з себе відповідальність за долю мови, переклавши її на інших, у даному разі на державу.

Фактично це є нормальним для комуністичних тоталітарних держав, але Україна вже, слава Богу, перестає бути такою. Демократична держава створює умови для вільної демократичної діяльності громадських організацій, які вільним демократичним способом, агітацією, переконанням, звертанням до суду тощо досягають своїх цілей. Саме така нині починає створюватися суспільна атмосфера, і саме так ми й повинні діяти.

У діяльності ТУМу і його наступниці «Просвіти» бували й прорахунки, помилки, і це викликало критичне ставлення. Критичним було й моє ставлення до роботи Товариства. Так, основну відповідальність за погану чи неправильну діяльність громадської організації повинен брати на себе її керівник. Не дивно, що й тепер ця відповідальність покладена на голову Товариства Павла Мовчана.

Одначе викликає подив те, що ці звинувачення посилилися саме після того, як він розпочав реорганізовувати Товариство. А цього не зробити без переведення людей на інші посади, зрештою, без звільнення тих працівників, стиль і методи роботи яких неможливо узгодити із новою концепцією організації. На мій погляд, основна провина П. Мовчана полягає в тому, що він надто довго не вживав цього ефективного засобу управління. Тож не дивно, що основною ударною силою «опозиції» стали люди, яких з тих чи інших причин торкнулися ці кадрові зміни.

Еволюція від ТУМу до «Просвіти» — закономірна й неминуча. Спроби пов'язати її персонально з особою голови неправильні й небезпечні. Так само неправильні й небезпечні спроби зробити з голови Товариства символ усіх вад ТУМу, а тепер «Просвіти», саме тоді, коли під орудою П. Мовчана врешті-решт розпочалися позитивні зміни.

Революційний період уже завершився. Настає час напруженої творчої праці. На допомогу ентузіастам повинні прийти серйозні професіонали. Любительські підходи повинні бути замінені фаховими професійними концепціями. Там, де ентузіазм не може спрацюватися з професіоналізмом, потрібно все-таки, напевно, віддати перевагу останньому.

Іван ЮЩУК, заступник голови Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка, професор.

УНІВЕРСИТЕТ "КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ"

Перший вищий навчальний заклад Східної Європи — Києво-Могилянська академія після вимушеної 175-літньої перерви відновлює діяльність як

незалежний міжнародний університет «Києво-Могилянська академія»

ОГОЛОШУЄТЬСЯ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ НА 1 КУРС ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

На першому ступені (чотирирічна програма) університет готує бакалавра наук за трьома основними напрямами: гуманітарний, суспільствознавчий і природничий.

На другому ступені (дворічна програма) університет готує магістра відповідно до обраної студентом спеціалізації в галузі філософії, культурології, релігієзнавства, соціології, економіки, політології і державного управління, екології, біології, фізики.

До університету приймаються громадяни без обмеження віку, що успішно закінчили не менше одного курсу будь-якого вузу або на відмінно середній спеціальний навчальний заклад (технікум, училище), а також іноземні громадяни з відповідною освітою.

Заяви приймаються з 15 квітня до 10 липня 1992 року включно.

До заяви абітурієнти додають:
— документи про освіту або їх нотаріально завірені копії (для тих, хто вчиться у вузі,—залікову книжку або нотаріально завірену її копію);
— медичну довідку за формою № 086-у;
— 6 фотокарток розміром 3×4 см;
— рекомендації не менше трьох членів Києво-Могилянського Братства (форма довільна, обов'язково лише вказати номер диплома члена Братства);
— паспорт подається особисто.

Після 10 липня проводиться **тестування абітурієнтів на творчі здібності,** що включає також визначення рівня загальної підготовки в обсязі середньої школи та **володіння українською й англійською мовами.**

Зарахування до університету здійснюється за конкурсом — **результати тестування й співбесіди та середня оцінка на попередньому місці навчання.** Посвідчення про зарахування видається після подання до приймальної комісії документа про оплату за перший рік навчання в сумі 12 000 крб., яку можуть вносити, як спонсори (підприємства, господарства, установи, організації і т. ін.) так і особисто вступник. За необхідності студентам надаватимуться кредити банків, а також можливість працевлаштування в університеті. За особливі успіхи в навчанні призначатимуться стипендії та гранти. Іногородні студенти забезпечуються гуртожитком.

Докладнішу інформацію про умови вступу та навчання в університеті «Києво-Могилянська академія» можна дістати в приймальній комісії за адресою: 254070, Київ, Контрактова пл. 4. Тел. 417-97-94.

ПРОГРАМИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ГЕЛІКОНУ

Києво-Могилянська академія, що відроджується після вимушеної 175-літньої перерви як незалежний модерний міжнародний університет, запрошує науковців, викладачів вузів, митців до створення навчальних програм для гуманітарного, природничого та суспільствознавчого факультетів, які були б на рівні сучасних світових вимог:

— з основ або вступних курсів до філософії, економіки, політології, теорії права, психології, педагогіки, математичного аналізу, дискретної математики, інформатики — до 70 годин, соціології — до 100 годин;

— з курсів етики, етики ділового спілкування, естетики, демографії, антропології — до 32 годин; історії й теорії філософської думки. Історії релігійної свідомості, історії української філософії, історії й теорії світової та вітчизняної культури, мовознавства, образотворчого, театрального, музичного, кіномистецтва, загальних фізики, хімії, геології, екології, астрономії — до 70 годин; літератури — до 100 годин; історії європейської цивілізації, біології, психології — до 140 годин; історії філософії — до 210 годин;

— спецкурсів з основ сучасних наукових теорій та актуальних проблем — до 30 годин кожний.

Програми повинні бути педагогічно обгрунтовані, містити найновіші досягнення науки і культури, складатися за принципом надання «випереджаючих знань», мати перелік основних джерел. Бажані додатки: анотація програми, тематичний план лекцій і групових занять, позначення тем для самостійного вивчення, тематика рефератів, курсових робіт, тез тощо.

Приймаються пропозиції щодо змісту, методів і форм, а також концепцій організації навчання.

Програми і пропозиції направляти до 1 червня 1992 року на адресу: 254070, Київ, Контрактова пл., 4, ректорат УКМА.

Всі учасники творчого пошуку будуть за їх згодою прийняті до Києво-Могилянського Братства. Авторам кращих програм буде надана можливість реалізувати їх в аудиторіях університету (в тому числі на альтернативній основі) уже з наступного навчального року.

Включаймося у відродження навчального, наукового та культурно-просвітницького центру України!

Постійна реклама в газеті «Голос України» захистить ваші гроші від інфляції та відкриє:
— шлях до успіху у вашому бізнесі;
— міцний авторитет у діловому світі.
МИ ДОПОМОЖЕМО ВАМ:
— знайти надійних ділових партнерів;
— набути впевненості у майбутньому.

Редакція пропонує шпальти газети для розміщення рекламних матеріалів (оголошень, реклами різноманітних товарів, послуг, ділової інформації).

Для замовлення реклами вам необхідно надіслати гарантійного листа за підписами керівників підприємства, фірми.

Рекламні матеріали приймаються для публікації в газеті «Голос України», яка видається українською та російською мовами.

НАША АДРЕСА: 252047, КИЇВ-47, вул. НЕСТЕРОВА, 4. ТЕЛ. 441-89-44.

ВЛАСОВ ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ.

На зв'язку — «02»

Гей, ви там, «на горі»! Подивіться на «дно»

У минулому році в штатному розкладі УВС Харкова з'явився незвичайний підрозділ —. міліція моралі. Ідея не нова. Весь «старий світ» користується послугами таких служб. У нас же це відбулося, як тоді казали вперше в СРСР!

«Трансплантація» ідеї поліції моралі на тіло колишнього Союзу належала лікареві, головному дерматовенерологу Харківської області П Рижку.

Преса на подію відгукнулася схвально. Правда, «міліція моралі» — це було, мабуть, занадто. За гучною вивіскою стояло всього шість співробітників кримінального розшуку, тісна кімната з поламаними стільцями, нуль одиниць автотранспорту. Це з одного боку. А з другого, щонайменше 50 тисяч наркоманів, 7—8 тисяч повій, майже стільки ж гомосексуалістів.

Чи варто оповідати про нічне життя вітчизняних мегаполісів. «Панелі», «притони», тьма «нічних метеликів» навколо готелів — тепер це і наша «норма». Все, як у них. Свобода! З однією, напевне, великою різницею — свобода ця у нас дика. Причому тісно пов'язана зі злочинним світом. За міліцейською статистикою, близько 80 відсотків злочинів на території області чинить так звана група ризику та її оточення. Торговці наркотиками дедалі частіше вимагають за свою продукцію дорогі речі, коштовності, імпортну радіовідеотехніку. Крива пограбувань квартир різко йде вгору. Повії теж не забувають прихопити що-небудь понад таксу. З кожним днем на цей згубний шлях стає дедалі більше підлітків.

Що може харківська міліція моралі? Небагато. Її зусилля, якщо порівняти з нинішнім розмахом аморально-злочинного світу, іноді нагадують персонажів байки. І все-таки, незважаючи на різні «вагові категорії», можна стверджувати, що підрозділ групу ризику в Харкові контролює. Міліціонерам відомі «гарячі точки» нічного міста, його околиць... Під час оперативних рейдів вони затримують десятки своїх підопічних, доставляють їх на медичний контроль, поповнюють комп'ютерний банк даних.

Чи можна ліквідувати проституцію, наприклад, як соціальне зло? Повністю — навряд. У нас уже намагалися колись зробити це навіть за допомогою «товариша маузера». Не вдалося... І разом з тим майже в усіх країнах Заходу десятки державних і громадських інститутів провадять дійову боротьбу за оздоровлення свого суспільства. Розробляють спеціальні довгострокові урядові програми.

Зрозуміло, ми сьогодні бідні й голодні. Але це не доказ для держави в байдужому ставленні до морального й фізичного здоров'я своїх громадян.

Той же Павло Рижко вважає, що для успішної боротьби з аморальними вадами суспільства потрібна державна програма України. Спеціальні підрозділи міліції, медичні заклади тощо мають «сидіти» не на подачках місцевого бюджету, а на виділених для цього державних коштах. Хоч би як погано ми не жили, як би скрутно нам не доводилося. Йдеться ж про здоров'я нації, майбутній остов суспільства. Нинішня економіка незабаром може закінчитися національною катастрофою.

Микола КОСИЙ,
власний кореспондент «Голосу України».

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

Футбол

Кубок України з футболу. 1/4 фіналу, перші матчі.

«Чорноморець» (Одеса) — «Металург» (Запоріжжя). 2:0 (1:0). 1700 глядачів. Суддя К. Панчик (Сімферополь). Голи: Яблонський (10), Гусєв (72).

«Металіст» (Харків) — «Нафтовик» (Охтирка). 2:0 (1:0). 3000 глядачів. Суддя А. Попов (Київ). Голи: Аджоєв (43), Колесник (87).

«Шахтар» (Донецьк) — «Дніпро» (Дніпропетровськ). 6:0 (4:0). 1313 глядачів. Суддя О. Дегтярьов (Одеса). Голи: Щербаков (2, 20), Ребров (27), Погодін (28, 86), Мартинюк (65).

«Торпедо» (Запоріжжя) — «Динамо» (Київ). 1:0 (0:0). 8000 глядачів. Суддя Л. Бавикін (Харків). Гол: Волков (75).

РОЗВАГИ ДОНЕЦЬКИХ БОМБАРДИРІВ

Коментар

На цьому, вже дуже близькому до головної розв'язки, етапі турніру залишилися всі клуби колишньої всесоюзної вищої ліги і двоє порушників спокою: торпедівці Запоріжжя та охтирський «Нафтовик».

Причому «брати молодші», з усього видно, пасти задніх не збираються, а мають найчестолюбніші наміри. Особливо це стосується запоріжців.

Динамівці, хоч і зібрали на стадіоні «Комунар» у Запоріжжі найбільшу серед чотирьох кубкових зустрічей кількість глядачів, але знову показали сіру й невиразну гру. Схоже, лиха година ніяк не відчепиться від уславленого колективу. Не встиг розпочатися матч, і травмувався Яковенко, який поповнив і так уже чималу групу динамівців, що перебувають на лікарняному.

Можливо, в рядах «Динамо» в завтрашньому поєдинку Кубка чемпіонів проти «Спарти» з'явиться Борис Деркач з миколаївського «Евіса», який ще недавно виступав за киян (керівництво клубу з Миколаєва дало згоду на використання Деркача, чиє прізвище було внесене до офіційної заявки на участь київського «Динамо» в Кубку чемпіонів, відправлену свого часу до УЕФА). Але, гадаю, він не зможе «заткнути» всі дірки, які з'явилися в динамівському складі. Особливо потерпає команда через відсутність кваліфікованих, швидких півзахисників атакуючого плану і головне — форвардів.

Суперник динамівців — «Торпедо» — залишився вірним своїм тактичним принципам — у всьому зваженість, що й цього разу принесли автозаводцям перемогу. Красивий гол після навісної передачі провів головою Волков.

Звичайно, динамівці вдома постараються надолужити програне і виграти з таким рахунком, який дозволить їм вийти до наступного кола змагань. Але запоріжці, гадаю, іншої думки.

Думається, вже забезпечили собі вихід до півфіналу футболісти донецького «Шахтаря». Слово честі, спершу подумав, що мене розігрують, назвавши результат матчу в Донецьку, коли зателефонував до Федерації футболу України. Але й насправді донецькі бомбардири влаштували приємні для себе і своїх прихильників розваги, приймаючи «Дніпро».

«Шахтар», мабуть, не помилюсь, має на сьогодні найпотужнішу атаку в лізі: Щербаков, юний Ребров, Погодін, схоже, добрали смаку результативності.

Утім, нехай не ображаються на мене вболівальники «Шахтаря», до якого й сам ставлюсь з симпатією, результат цей досить незвичний. Адже донеччанам протистояв абсолютно рівний суперник, який має чудову атаку, надійну оборону і воротаря. Очевидно, стався якийсь психологічний злам у колективі — чи то напередодні матчу, чи в процесі самої гри. Як відомо, «Дніпро» тільки-но очолив новий головний тренер Микола Павлов, якого обрав сам колектив без примусу. Можливо, ці організаційні моменти й вплинули на футболістів. Як кажуть, з ким такого не буває. Сподіватимемося, що «Дніпро» знайде сили і волю оговтатися від цього нокауту.

А «Шахтар» заслуговує найбільшої похвали. Йому можна лише побажати: так, тримати! От тільки чомусь його не жалують увагою вболівальники. Дивно...

Ще одна пара грандів зустрічалася в Одесі. Тут «Чорноморець», у якого атака теж не подарунок, без особливого напруження подолав «Металург». Хоча, немає сумніву, запоріжці теж плекають надії на вихід до півфіналу і в матчі-відповіді постараються врятувати становище.

Повторні зустрічі «Металург» — «Чорноморець», «Динамо» — «Торпедо», «Дніпро» — «Шахтар» відбудуться 3 травня, а поєдинок «Нафтовик» — «Металіст» — 29 квітня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ЗЕМЛЯКИ З'ЯСУВАЛИ ВІДНОСИНИ

Перша ліга.

Здається, дублери київського «Динамо» вже повністю освоїлися в другому ешелоні українського футболу. Поступово динамівці добираються до групи лідерів. У восьмому турі вони зустрічалися із своїми земляками-армійцями. СКА, який досі не перемагав у чемпіонаті, намагався на своєму полі будь-що це зробити. Гра вийшла цікавою і гострою. Та завдяки чіткому суддівству київського арбітра Віктора Догадайла емоції футболістів не вихлюпнулися в грубощі. Лише в другій половині гри динамівці довели, що тактичною і технічною зброєю вони володіють краще за армійців. На 62-й хвилині Рябчев забив перший гол, а за сім хвилин до завершення матчу, армійці зупинили атаку земляків грубим прийомом, і В. Догадайло показав на одинадцятиметрову позначку. Штатний пенальтист «Динамо» Тернавський не схибив — 2:0.

А от лідер диктував у Мукачевому свої умови комунарській «Сталі». Знову тут відзначився новобранець «Приладиста» В. Кінашенко, який на 40-й хвилині відкрив рахунок. Закріпив перемогу Решко на 70-й хвилині — 2:0.

«Поділля» цілком задовольнилося нульовою нічиєю у Рівному, де «Верес» постійно атакував, але не зміг пробити оборону подолян.

Знову втратили очко на своєму полі футболісти «Кристала». Херсонці двічі після ударів Гайдаржі (45-та та 64-та хвилина, з пенальті) вели в рахунку, але Филимонов на 59-й та 81-й хвилинах відновлював рівновагу — 2:2.

Після цього в «Артанії» з'явилася можливість вийти в лідери. І очаківці не втратили її, перемігши на своєму полі нікопольський «Колос» — 1:0. Тут відзначився Бугай (52 хвилина).

Запишіть результати інших матчів. Перша підгрупа: «Дніпро» — «Десна» — 0:1, «Поліграфтехніка» — «Автомобіліст» — 1:0, «Галичина» — «Чайка» — 2:0. Друга підгрупа: «Закарпаття» — «Шахтар» — 3:1, «Шахтар»-II (Донецьк) — «Вагонобудівник» — 2:0, «Чорноморець»-II — «Азовець» — 0:2, «Скала» — «Ворскла» — 2:2.

Становище лідерів на 14 квітня таке:

Перша група:

	І	В	Н	П	М	О
Приладист	7	5	1	1	8—1	11
Поділля	8	3	4	1	11—6	10
«Динамо»-II	7	4	1	2	9—5	9
Десна	7	3	3	1	5—3	9
Верес	7	3	2	2	10—6	8
Друга підгрупа:						
Артанія	7	4	2	1	5—2	10
Кристал	7	3	3	1	8—5	9
Хімік	7	3	3	1	5—3	9
Азовець	6	3	2	1	9—5	8
Закарпаття	6	3	2	1	6—2	8

Сьогодні відбудуться матчі дев'ятого туру.

ЛІДЕРИ ВИЗНАЧИЛИСЯ НА СТАРТІ

Перехідна ліга

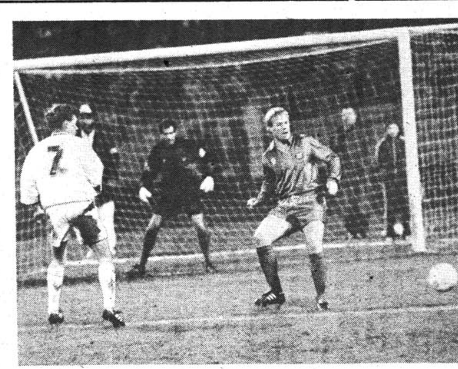
Результати ігор другого туру. Перша підгрупа: «Нива» (Бережани) — «Дністер» (Заліщики) — 0:0, «Промінь» (Воля-Баранецька) — «Газовик» (Комарне) — 1:2, «Електрон» (Ромни) — «Явір» (Краснопілля) — 3:1, «Олімпік» (Харків) — «Зірка» (Кіровоград) — 3:1. Друга підгрупа: «Дружба» (Осипенко) «Океан» — 0:0, «Титан» (Армянськ) — «Море» (Феодосія) — 2:0, «Гірник» (Харцизьк) — «Антрацит» (Кіровське) — 2:1, «Бажановець» (Макіївка) — «Прометей» (Шахтарськ) — 1:0

У першій підгрупі лідирує «Газовик», у другій — «Гірник», які мають по 4 очка.

Матчі третього туру відбудуться 15 квітня.

Сергій ЯРОСЛАВОВ.

Завтра в Барселоні або Києві має визначитися фіналіст розиграшу Кубка європейських чемпіонів з футболу. На жаль, серед претендентів не значаться футболісти нашого «Динамо». Втім, і вони здатні вплинути на хід боротьби. Адже їхній суперник — празька «Спарта» — має шанс на перемогу в груповому турнірі. Для цього їй необхідна перемога над киянами. І щоб «Барселона» не виграла на своєму полі в «Бенфіки».

НА ЗНІМКУ: захисник «Барселони» і національної збірної Нідерландів Рональд Куман (праворуч). Від його гри багато в чому залежатиме доля матчу в Барселоні.

Фото Миколи БОЧКА.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61 441-89-46
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 389.079.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047 Київ, проспект Перемоги, 50.

Зак. 0311068.

1 2 3 4 5 6 7 8 9